

ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณี
ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ศิริลักษณ์ ขัตตะนัน

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ชื่อเรื่อง

ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับคำขอเชยกรณี
ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โดย

ศิริลักษณ์ ขัตตะนัน

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.บรรยง สิริพิชัย)

วันที่ 8 เดือน ๑๑ พ.ศ. ๕๐

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุศักดิ์ จันทนพิสิริ)

วันที่ 8 เดือน ๑๑ พ.ศ. ๕๐

กรรมการที่ปรึกษา

(นางสาวศิวพร ปกป้อง)

วันที่ 8 เดือน ๑๑ พ.ศ. ๒๕๖๐

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ดลกร ขวัญคำ)

วันที่ 8 เดือน ๑๑ พ.ศ. ๕๐

สำนักงานบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)

ประธานคณะกรรมการโครงการบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 1๔ เดือน ๑๑ พ.ศ. ๒๕๖๐

ชื่อเรื่อง	ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับ ค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ชื่อผู้เขียน	นางสาวศิริลักษณ์ จัตตะนัน
ชื่อปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.บรรยง สิริพิชัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนทั้งสิ้น 294 คน โดยการไปสัมภาษณ์ใช้แบบสอบถามส่งไปยัง ผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อช่วยกระจายให้ผู้ถูกบ้านช่วยตอบแล้วส่งกลับมายังผู้วิจัย จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) และนำเสนอข้อมูลผลการวิจัยดังนี้

เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจต่อการลดพื้นที่การปลูกกระเทียมในระดับน้อย

จากการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของเกษตรกรกับลักษณะส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจและสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของเกษตรกร โดยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร(คชก) ควรมีแนวทางการปรับปรุงและแก้ไขการลดพื้นที่การปลูกกระเทียมและส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนเพื่อตอบสนองความต้องการแก่เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมได้อย่างสมบูรณ์และสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

Title	Satisfaction of garlic growers in Maesarieng District, Maehongson Province after receiving compensation for reduction of garlic growing area
Author	Miss Siriluck Kattanunt
Degree of	Master of Business Administration in Business Administration
Advisory Committee Chairperson	Emeritus Professor Dr.Yanyong Sidhichai

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate the satisfactory level of garlic growers who had registered for the reduction of garlic growing area after they had obtained compensation for the reduction of garlic growing area in Maesarieng district, Maehongson province. Questionnaires were distributed to the village heads of each villagers for the distribution of the questionnaires to villagers in order to obtain data. The collected data were then analyzed by using the SPSS Program for Windows.

Results of the study revealed that most of the respondents had a low level of satisfaction on the reduction of garlic growing area. There was no statistically significant relationship between personal socio- economic variable and the satisfactory level of the garlic growers. The committee of the Policies and Farmer Assisting Measures should have solutions for solving the problem on the reduction of garlic growing area and be able to carry out the task effectively in order to achieve the goals.

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.บรรยง สิริพิชัย ประธานกรรมการควบคุมปัญหาพิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทรพศิริ และอาจารย์ ศิวพร ปกป้อง กรรมการควบคุมปัญหาพิเศษ ที่ได้ช่วยกรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ รวมถึงตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เกษตรอำเภอมะเริ่งและเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมอำเภอมะเริ่งทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และเสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ รวมทั้งเอกสารต่างๆเพิ่มเติมเพื่อประกอบการวิจัยครั้งนี้

คุณประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการี คณาจารย์ และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในความสำเร็จครั้งนี้

ศิริลักษณ์ ขัตตะนัน

กันยายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	6
ลักษณะทั่วไปของกระเทียม	9
คณะกรรมการนโยบายและช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.)	17
หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการปรับโครงสร้างการลดพื้นที่ปลูกกระเทียม	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	26
สมมติฐานการวิจัย	26
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	27
สถานที่ดำเนินการวิจัย	27
ประชากรในการวิจัย	27
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
การทดสอบเครื่องมือ	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31

	หน้า
ระยะเวลาในการวิจัย	33
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	34
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร	34
ตอนที่ 2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของ เกษตรกร	44
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
สรุปผลการวิจัย	55
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	64
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจของเกษตรกร	69
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเกษตรกร	107
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	112

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรที่ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม	28
2 ข้อมูลด้านอายุ	35
3 ข้อมูลด้านเพศ	36
4 ข้อมูลด้านการศึกษา	36
5 ข้อมูลด้านรายได้จากการปลูกกระเทียมต่อปี	37
6 ข้อมูลด้านรายได้จากการปลูกพืชทดแทนต่อปี	38
7 ข้อมูลด้านพื้นที่การปลูกกระเทียม	39
8 ข้อมูลด้านพื้นที่การปลูกพืชทดแทน(ตามนิยามศัพท์)	40
9 ข้อมูลด้านชนิดการปลูกพืชทดแทน(ตามนิยามศัพท์)	41
10 ข้อมูลด้านผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี	42
11 ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชย	43
12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจต่อ ขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม	45
13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจต่อ ขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน	45
14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจต่อ นโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม	46
15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจต่อ ขั้นตอนการจ่ายเงิน	46
16 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจกับ หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก	47
17 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจต่อ การรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่	47
18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจต่อ ชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก	48
19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจต่อ รายได้จากการปลูกพืชทดแทน	48

20	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจต่อ วิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน	49
21	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจต่อ ขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม	49
22	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจต่อ ขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน	50
23	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจต่อ นโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม	50
24	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจต่อ ขั้นตอนการจ่ายเงิน	51
25	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจกับ หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก	51
26	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจต่อ การรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่	52
27	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจกับ ชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก	52
28	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจกับ รายได้จากการปลูกพืชทดแทน	53
29	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจกับ วิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน	53

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพ	หน้า
1 โครงสร้างคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร(คชก.)	18
2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	26

บทที่ 1

บทนำ

กระเทียมเป็นพืชเศรษฐกิจพืชหลักของประเทศนอกจากจะใช้ประกอบอาหารแล้วยังเป็นพืชสมุนไพรรักษาโรคได้หลายชนิด ประเทศที่ผลิตกระเทียมได้มากคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน เกาหลีใต้ และอินเดีย สำหรับประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกกระเทียม 150,000-190,000 ไร่ ผลผลิตประมาณ 9,000 ตัน/ปี ผลผลิตสดเฉลี่ย 1,700-1,900 กิโลกรัม (สด) (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2546)

ภายหลังการเปิดการค้าเสรีเมื่อวันที่ 1 ต.ค. 2547 ได้ไม่นานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็ประกาศลดพื้นที่ปลูกกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ลง เนื่องจากสินค้าทั้ง 3 รายการนำเข้าจากจีนมาจำหน่ายในประเทศเป็นจำนวนมากและมีราคาถูก ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจากเดิมก่อนเปิดเสรีกับจีน ราคากระเทียมแห้งใหญ่ชนิดละเฉลี่ยกิโลกรัมละ 25.64 บาท แต่หลังเปิดเสรีพบว่าราคากระเทียมหล่นวูบเหลือเพียงกิโลกรัมละ 18.35 บาท ส่วนกระเทียมสดเคยขายได้กิโลกรัมละ 8.54 บาท ก็เหลือเพียงกิโลกรัมละ 6.25 บาท ราคาหอมหัวใหญ่ก่อนเปิดเสรีกิโลกรัมละ 8.20 บาท หลังเปิดเสรีเหลือเพียง 1.59 บาท หอมแดงแห้งจากกิโลกรัมละ 18.33 เหลือเพียง 9.00 บาท

ทั้งนี้ที่ผ่านมามีเกษตรกรเผชิญกับปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ กลไกของรัฐเองก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้ แม้ว่าจะมีคณะกรรมการความช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ดังนั้นเกษตรกรจึงต้องออกมาชุมนุมประท้วงครั้งแล้วครั้งเล่าเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาราคาพืชผล ซึ่งราคาก็จะขึ้นลงเป็นบางปี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศลดพื้นที่จำนวน 52,000 ไร่ จากเดิมที่เคยมีพื้นที่ปลูกกระเทียมจำนวน 130,000 ไร่ ทั้งนี้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับค่าชดเชยหากเปลี่ยนไปปลูกไม้ดอกไม้ประดับจะได้ค่าชดเชยไร่ละ 2,500 บาท ปลูกไม้ยืนต้นจะได้ไร่ละ 2,000 บาท หากเปลี่ยนไปปลูกพืชล้มลุกจะได้ไร่ละประมาณ 1,500 บาทต่อไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2548)

เมื่อมีการเปิดการค้าเสรีกับจีน กระเทียมราคาถูกลงจากจีนทะลักเข้าไทย จากการศึกษาของกรมการค้าต่างประเทศระบุว่าราคานำเข้ากระเทียมจากจีนมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัม

ละ 5.79 บาท ซึ่งมีราคาพอ ๆ กับต้นทุนการผลิตกระเทียมของไทย ยิ่งเท่ากับเป็นการตอกย้ำให้ผู้ปลูกกระเทียมรวมทั้งพ่อค้ากระเทียมให้อยู่ในฐานะย่ำแย่ลงไปอีก กระเทียมจีนถือว่ามีความได้เปรียบกระเทียมไทย เพราะมีต้นทุนการผลิตถูกกว่ามาก ขณะที่ผู้ปลูกกระเทียมไทยต้องลงทุนกับปัจจัยการผลิตที่สูงมาก ราคากระเทียมจีนที่ขายในตลาดเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในช่วงเดือนธันวาคมเพียงกิโลกรัมละ 35 บาท แต่กระเทียมไทยมีราคาสูงถึงกิโลกรัมละ 50 บาท มีผลทำให้ผู้บริโภคไทยโดยเฉพาะร้านอาหารเป็นจำนวนมากหันไปใช้กระเทียมจีนปรุงอาหาร แม้ว่าการนำเข้ากระเทียมจีนจะผู้ของไทยไม่ได้ก็ตาม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2548)

โดยเมื่อวันที่ 20 ก.ค.2547 คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบประมาณวงเงิน 10,000 ล้านบาท เป็นระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี 2547-2548 (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2548) เพื่อลดผลกระทบการเปิดการค้าเสรี กองทุนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาโครงสร้างเกษตรพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ตลอดจนพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมเห็นว่าปัญหาของผู้ปลูกกระเทียมไม่ได้อยู่ที่ไม่ได้พัฒนาคุณภาพการผลิต คุณภาพกระเทียมไทยนั้นถือว่าดีกว่าของจีนอยู่แล้ว แต่ผู้บริโภคไม่ได้มองเรื่องคุณภาพ มองที่ราคาถูกกว่าเป็นหลัก ยิ่งไปกว่านั้นการนำเงินมาให้ชาวบ้านก็ยังซ้ำเติมให้ชาวบ้านเป็นหนี้สินมากขึ้น เช่นเดียวกับกองทุนหมู่บ้าน การแก้ปัญหาที่ถูกทางคือทำอย่างไรไม่ให้เงินท่วมตลาดกระเทียมต่างหาก

สิ่งที่ต้องคิดหนักคือผู้บริโภคไทยจำนวนไม่น้อยหันไปซื้อกระเทียมจีนกันมากขึ้น แม้จะมีความมั่นใจว่ากระเทียมไทยรสชาติดีกว่า แต่ก็คาดการณ์ได้ยากว่าผู้บริโภคไทยบางส่วนจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการกินไปแล้วหรือไม่ นอกจากนี้พ่อค้าในชุมชนเองก็ไม่มี ความฉันทที่จะเปลี่ยนอาชีพไปปรับกระเทียมจีนมาขาย เพราะนั่นหมายถึงการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตไปเช่นกัน เช่นว่าจะต้องรู้ระบบการเข้ามาของสินค้า ต้องรู้จักภาษาจีนบ้าง เป็นต้น

ความสำคัญของปัญหา

ตามที่ได้มีข้อร้องเรียนให้มีการแก้ไขปัญหาการตกต่ำในหลาย จังหวัด ปี 2548 คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ได้มีมติเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2548 และวันที่ 7 มิถุนายน 2548 เห็นชอบมาตรการแก้ไขปัญหากระเทียมทั้งระบบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยให้มีการดำเนินการรับซื้อกระเทียมแห้งจากเกษตรกร และให้มีการปรับโครงสร้างการผลิตโดยมีเงื่อนไขว่าเกษตรกรจะต้องปรับเปลี่ยน

พื้นที่ปลูกไปปลูกพืชอื่น ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด มิใช่กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ ลิ้นจี่ ลำไย และส้ม เพื่อให้เกษตรกรนำพื้นที่กลับมาปลูกกระเทียม อีก และหลังจากปี 2548 จะไม่มีการแทรกแซงตลาดอีกต่อไป โดยได้อนุมัติเงินทุนหมุนเวียน ปลอดดอกเบี้ย จำนวน 270 ล้านบาท ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริม สหกรณ์นำไปจัดสรรให้จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อนำไปดำเนินการแทรกแซงรับซื้อกระเทียม แห่งจากเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและมีพื้นที่ปลูกกระเทียมในจังหวัด ซึ่งยังเป็นกรรมสิทธิ์ของ เกษตรกรที่แท้จริง ตามระบบของสหกรณ์เพื่อนำไปจำหน่ายปริมาณรวมไม่เกิน 15,000 ตัน ใน ราคา กิโลกรัมละ 18 บาท วงเงินไม่เกินรายละ 350,000 บาท เช่นเดียวกับวงเงินที่ใช้ ช่วยเหลือในการรับจำนำสินค้าเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) (กรมส่งเสริม การเกษตร, 2548)

การจ่ายเงินชดเชยในการลดพื้นที่เพาะปลูกกระเทียมให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม กิโลกรัมละ 12.00 บาทในอัตราไร่ละไม่เกิน 12,000 บาท (ผลผลิตกระเทียม 1 ไร่ = 1,000 กิโลกรัม) (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2548) โดยมีเงื่อนไขว่าเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมจะต้อง ปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกกระเทียมเดิมไปปลูกพืชอื่นซึ่งมิใช่กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ ลิ้นจี่ ลำไย และส้ม ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด จากสาเหตุ ดังกล่าวจึงเป็นเหตุผลที่น่าศึกษาถึงความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับ ค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ว่าผู้ปลูก กระเทียมมีความพึงพอใจในมาตรการจ่ายเงินชดเชยให้แก่เกษตรกร มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในกรณีได้รับเงินค่าชดเชยจากสำนักงานเกษตรอำเภอแม่สะเรียง หลังจาก มีนโยบายให้ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม ในกรณีที่สำนักงาน เกษตรอำเภอได้นำพืชทดแทนชนิดอื่นให้เกษตรกรเพาะปลูก หลังจากมีนโยบายลดพื้นที่การปลูก กระเทียม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจจากรายได้จากการปลูกพืชทดแทนชนิดอื่นหลังจาก ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในกรณีได้รับเงินค่าชดเชยจากสำนักงานเกษตรอำเภอแม่สะเรียง หลังจากมี นโยบายให้ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม
2. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม ในกรณีที่สำนักงานเกษตรอำเภอได้นำพืชทดแทนชนิดอื่นให้เกษตรกรเพาะปลูก หลังจากมีนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม
3. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจจากรายได้จากการปลูกพืชทดแทนชนิดอื่น หลังจากลดพื้นที่การปลูกกระเทียม
4. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและวางแผนการจ่ายค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนครั้งต่อไป

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร โดยศึกษาเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม และลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูก อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนทั้งสิ้น 294 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม
 - อายุ
 - เพศ
 - การศึกษา
 - รายได้ต่อปี
 - พื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร
 - พืชทดแทน
 - ผลตอบแทนต่อไร่
 - การรับค่าชดเชย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านพื้นที่ หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของเกษตรกรที่ปลูกกระเทียมในด้านพื้นที่การปลูกกระเทียม โดยวัดจากความรู้สึกความพึงพอใจมากที่สุด ความพึงพอใจมาก ความพึงพอใจปานกลาง ความพึงพอใจน้อย ความพึงพอใจน้อยที่สุด

ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการรับค่าชดเชย หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของเกษตรกรที่ปลูกกระเทียมในด้านการรับค่าชดเชยจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยวัดจากความรู้สึกความพึงพอใจมากที่สุด ความพึงพอใจมาก ความพึงพอใจปานกลาง ความพึงพอใจน้อย ความพึงพอใจน้อยที่สุด

ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมในด้านการปลูกพืชชนิดอื่นทดแทนการปลูกกระเทียม โดยวัดจากความรู้สึกความพึงพอใจมากที่สุด ความพึงพอใจมาก ความพึงพอใจปานกลาง ความพึงพอใจน้อย ความพึงพอใจน้อยที่สุด

เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม หมายถึง เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมในเขต อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม หมายถึง การจ่ายเงินให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมในกรณีที่ให้ลดพื้นที่การปลูกกระเทียมลง โดยให้เงินชดเชยกิโลกรัมละ 12.00 บาท ในอัตราไร่ละไม่เกิน 12,000 บาท (ผลผลิตกระเทียม 1 ไร่ = 1,000 กิโลกรัม) ไม่เกินรายละ 350,000 บาท

พืชทดแทน หมายถึง พืชที่ปลูกทดแทนการลดการปลูกกระเทียมของเกษตรกรที่ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งได้แก่ ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ ฟักทอง แตงโม กระหล่ำปลี

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้นำทฤษฎีและแนวคิดตลอดจนสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ลักษณะทั่วไปของกระเทียม

คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.)

หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการปรับโครงสร้างการลดพื้นที่ปลูกกระเทียม
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดด้านความพึงพอใจของลูกค้า (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2544)

โดยทั่วไป การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจมักนิยามศึกษากันในสองลักษณะ คือ ลักษณะของความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน (job satisfaction) และลักษณะของความพึงพอใจในการรับบริการ (service satisfaction) มีทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องดังนี้

ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นระดับความรู้สึกของลูกค้าที่มีผลจากการเปรียบเทียบระหว่างผลประโยชน์จากคุณสมบัติผลิตภัณฑ์ หรือการทำงานของผลิตภัณฑ์ กับการคาดหวังของลูกค้า หรือระหว่างการรับรู้ต่อการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ กับการคาดหวังของลูกค้าหรือบริการที่ลูกค้าคาดหวัง (expectation) ระดับความพึงพอใจของลูกค้า เกิดจากความแตกต่างระหว่างผลประโยชน์จากการบริการกับความคาดหวังของบุคคล ซึ่งความคาดหวังดังกล่าวเกิดจากประสบการณ์และความรู้ในอดีตของบุคคล อาทิ จากเพื่อน จากนักการตลาด หรือจากข้อมูลคู่แข่ง เป็นต้น ฉะนั้นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้ให้บริการประสบความสำเร็จก็คือ การเสนอบริการที่มีผลประโยชน์สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ใช้บริการ โดยยึดหลักการสร้างความพึงพอใจรวมสำหรับลูกค้า ส่วนผลประโยชน์จากการบริการเกิดจากการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าโดยการสร้างคุณค่าเพิ่ม (value added) ซึ่งเกิดจากการทำงานร่วมกันกับฝ่ายต่างๆ ของผู้ให้บริการโดยยึดหลักการสร้างคุณภาพรวม เกิดจากการสร้างความแตกต่างทางการแข่งขันของการบริการ โดยให้บริการที่แตกต่างจากคู่แข่ง และความ

แตกต่างกันต้องมีคุณค่าในสายตาของผู้ใช้บริการและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการได้ ซึ่งอาจเป็นความแตกต่างทางด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการบริการ ด้านบุคลากร และด้านภาพลักษณ์ ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดคุณค่าเพิ่มสำหรับลูกค้า ส่วนการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ (customer satisfaction surveys) อาจทำได้โดยใช้วิธีการให้คะแนนความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ (rating customer satisfaction) ที่มีต่อผลิตภัณฑ์หรือบริการ โดยการให้คะแนน เช่น ไม่พอใจอย่างยิ่ง พอใจ พอใจอย่างยิ่ง เป็นต้น

Maslow (1954 อ้างถึงใน อารี เพชชุด 2529 : 78-81) ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองโดย Maslow ได้แบ่งลำดับขั้นของความต้องการเป็น 5 ขั้น คือ

1. ความต้องการขั้นที่ หนึ่ง หมายถึง ทางด้านร่างกายต้องการออกซิเจน อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เป็นความต้องการขั้นต่ำสุด
2. ความต้องการขั้นที่ สอง หมายถึง ความต้องการระดับนี้จะเกิดขึ้นทันทีเมื่อระดับความต้องการขั้นต่ำสุดได้รับการตอบสนอง คือ ความต้องการความปลอดภัย
3. ความต้องการขั้นที่ สาม หมายถึง ความต้องการความรัก บุคคลต้องการความรักและความเอาใจใส่ ถ้าหากความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการความปลอดภัยตอบสนองแล้ว
4. ความต้องการขั้นที่ สี่ หมายถึง ความต้องการมีศักดิ์ศรี
5. ความต้องการขั้นที่ ห้า หมายถึง ความต้องการขั้นสุดท้าย เป็นความต้องการมีสถานะการแห่งตน แต่ละคนต้องการที่จะเป็นคนที่มีความสามารถ ต้องการที่จะแสดงออกซึ่งประสิทธิภาพที่ตนมีอยู่ทุกคน

Maslow ชี้ให้เห็นว่า การที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในความต้องการนั้น ไม่ใช่การกระตุ้นหรือจูงใจ เพราะเมื่อบุคคลได้รับความพอใจแล้ว ความต้องการอันนั้นก็ไม่ใช่การจูงใจอีกต่อไป บุคคลจะมีความต้องการเป็นขั้นตามลำดับ บุคคลบางคนใช้เวลานานอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่ง หรือมีลักษณะขึ้นๆ ลงๆ ในการได้รับความพึงพอใจในความต้องการนั้นๆ ความต้องการขั้นต่ำของ Maslow เช่น ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรัก และความต้องการศักดิ์ศรีนั้น เป็นแรงจูงใจภายนอก และในขณะที่เดียวกันความรู้สึกมีศักดิ์ศรีและมีสถานะการแห่งตนนั้นเป็นแรงจูงใจภายใน

พฤติกรรมที่แสดงออกโดยแรงจูงใจภายในจะไม่มีรางวัลภายนอก เมื่อคนทำงานเขาจะรู้สึกทำงานน่าสนใจและมีความสุขเมื่อได้ทำงานนั้น เขาถูกกระตุ้นโดย

ความรู้สึกของตนเอง รางวัลคือ ความพึงพอใจ แต่ถ้าบุคคลทำงานเพื่อเอารางวัลเขาจะถูกจูงใจโดยสิ่งจูงใจจากภายนอก รางวัลที่มาจากภายนอก เมื่อบุคคลได้รับรางวัลก็จะเกิดความพึงพอใจ

Herzberg (1959 อ้างถึงใน อารี เพชรผุด, 2529 : 96-98) กล่าวว่า ความพึงพอใจเกิดขึ้นนั้นเนื่องจากการต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองบุคคลจะเกิดความพึงพอใจ เมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนอง ซึ่งมีทั้งความต้องการจากภายนอกและความต้องการจากภายในตัวเอง และเขาอาจต้องใช้เวลาบ้างในการที่จะตอบสนองความต้องการ ถ้าบุคคลต้องการเงินแล้วได้เงิน ความต้องการของเขาก็ได้รับการตอบสนอง แต่ถ้าเขาต้องการที่จะทำงานให้ดี และเขามีโอกาสทำความต้องการของเขาก็ได้รับการตอบสนองเช่นกัน สรุปได้ว่า รางวัลจะเป็นภายนอกหรือภายในก็ตาม ก็จะทำให้ความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองและเกิดความพึงพอใจ แต่รางวัลอาจไม่ใช่แรงจูงใจสำหรับบุคคลบางคนเสมอไป แต่จะเป็นแรงจูงใจสำหรับบุคคลที่ต้องการรางวัลเท่านั้น

หลุย จาปาเทศ (2523 : 8) อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการ (Needs) ได้บรรลุเป้าหมาย สังเกตได้จากสายตา คำพูดและการแสดงออก

Dalton (1968 อ้างถึงในกรณีการ จันทรแก้ว, 2538 : 21) อธิบายว่า เป็นความรู้สึกของคนใดคนหนึ่งว่าชอบหรือไม่ชอบในบุคคล สิ่งของ หรือสภาพแวดล้อมที่เขาเข้าไปเกี่ยวข้อง

Maynard W.Shelly (1975 อ้างถึงในกรณีการ จันทรแก้ว 2538 : 21) สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความสุขที่สลับซับซ้อนและมีความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ ของบุคคล จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองในระดับหนึ่งเมื่อเกิดความต้องการบุคคลจะตั้งเป้าหมายเพื่อให้บรรลุความต้องการ ความพึงพอใจของบุคคลจะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางกายภาพและลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะทั่วไปของกระเทียม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2548) เสนอข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกระเทียมที่น่าสนใจ ดังนี้

กระเทียมเป็นพืช อยู่ในตระกูลเดียวกับหอมหัวใหญ่ หอมแดง หอมแบ่ง และพวกไม้ประดับ ได้แก่ ดอกทิวลิป ดอกกลีบลี

จากบันทึกทางประวัติศาสตร์มีการปลูกกระเทียมกันมาไม่น้อยกว่า 5,000 ปีมาแล้ว เชื่อว่ามีถิ่นกำเนิดทางเอเชียกลาง หรือทางตอนใต้ของทวีปยุโรป ปลูกกันมากในประเทศจีน ในระยะเริ่มต้นนั้นคนในเอเชียกลางนำผสมยารักษาโรคบางอย่าง และบริโภคหัวสดโดยไม่ใช้ปรุงรสอาหารดังเช่นปัจจุบัน ในระยะต่อมาเมื่อมีคนรู้จักกระเทียมกันทั้งเอเชียกลางแล้วก็เริ่มแพร่หลายเข้าไปสู่แหล่งอื่นๆ ในภาคพื้นเอเชียจนเป็นที่รู้จักกันดีทั่วไป

ประเภทของกระเทียมที่ใช้เป็นอาหาร มี 2 ประเภท คือ

1. กระเทียมต้น ไม่มีหัว ปลูกโดยใช้เมล็ดพันธุ์ เพื่อรับประทานลำต้น และใบเป็นพืชผักสดเท่านั้น
2. กระเทียมปลูกด้วยกลีบ หรือหัวพันธุ์ มีหลายพันธุ์ ซึ่งมาจากแหล่งต่างๆ กันมีอายุยาวนานกว่าประเภทแรก ใช้หัวในการรับประทาน

สภาพดิน ฟ้า อากาศ

กระเทียมเป็นพืชผักประเภทเนื้ออ่อนขนาดเล็กมีอายุประมาณ 75-180 วัน ปกติจะเจริญเติบโตได้ดีในอากาศเย็น อุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 12-22 องศาเซลเซียส ถ้าอุณหภูมิสูงกว่า 22 องศาเซลเซียสกระเทียมจะลงหัวเร็วเกินไปทำให้ขนาดหัวไม่โต โรคและแมลงรบกวน และเสื่อมลงในด้านคุณภาพ

กระเทียมสามารถปลูกได้ในดินแทบทุกชนิด แต่ปลูกได้ดีในดินร่วน มีความเป็นกรด-ด่างสูง อยู่ระหว่าง pH 0.5-6.8 ในช่วงการเจริญเติบโตต้องการความชื้นในดินสูงพอเหมาะ และต้องการสภาพแล้ง เมื่อหัวเริ่มแก่ ต้องการแสงแดดเต็มที่ในระหว่างการเพาะปลูก คือ ช่วงแสงแดดยาวประมาณ 9-11 ชั่วโมง/วัน มีระยะพักตัวเช่นเดียวกับพืชตระกูลหอมทั่วไปประมาณ 5-6 เดือน ถ้าหากเก็บและรักษานานกว่านี้ จะเริ่มฝ่อหรืองอกโดยในปีแรกกระเทียมจะฝ่อเสียหายประมาณ 60-70%

การเตรียมพันธุ์

โดยทั่วไปพันธุ์กระเทียมที่นิยมปลูกกันในภาคเหนือจะมีอยู่ 2 พันธุ์ คือ กระเทียมดอและกระเทียมปี กระเทียมดอเป็นกระเทียมที่ปลูกก่อนการเก็บเกี่ยวข้าว กระเทียมดอจะให้ผลผลิตดีกว่ากระเทียมปี สาเหตุก็คือการเก็บเกี่ยวผลผลิตจะตรงกับระยะเวลาที่อากาศหนาวหรือเย็นที่สุดในรอบปี คือ เดือนธันวาคม-มกราคม ต่อจากนั้นก็จะปลูกกระเทียมปีต่อไว้ในระยะเวลา 1-2 เดือน

สำหรับการคัดเลือกพันธุ์จะขึ้นอยู่กับความนิยมของตลาด สภาพพื้นที่การเพาะปลูกชนิดของพันธุ์ที่เกษตรกรได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐบาล วิธีการเตรียมพันธุ์ส่วนใหญ่เกษตรกรจะเลือกกระเทียมที่แก่จัดไม่ฝ่อ ลักษณะที่จะเป็นพันธุ์ได้ดี เมื่อแกะกลีบแล้วจะต้องไม่ให้เกิดกลิ่นคาว เพราะจะทำให้เกิดเชื้อรา และนำไปเก็บเกี่ยวไว้ในที่เย็น การปลูกกระเทียมเป็นแปลงจะใช้พันธุ์กระเทียมประมาณ 80-100 กิโลกรัมต่อไร่ สำหรับการปลูกในที่ราบจะใช้พันธุ์ประมาณ 140-160 กิโลกรัมต่อไร่

ภาคเหนือนิยมปลูกพันธุ์พื้นเมือง เชียงใหม่ เชียงราย และพม่า ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือนิยมปลูกพันธุ์พื้นเมืองศรีสะเกษ และภาคกลางนิยมปลูกพันธุ์บางช้าง และพันธุ์จีนหรือไต้หวัน

กระเทียมที่ปลูกในประเทศไทยมีหลายพันธุ์จากที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังสามารถจำแนกพันธุ์ได้หลายวิธี คือ

1. การจำแนกพันธุ์ตามอายุการเก็บเกี่ยว การจำแนกพันธุ์กระเทียมโดยวิธีนี้จะพิจารณาเมื่อกระเทียมมีอายุแก่จัดพร้อมจะทำการเก็บเกี่ยว สามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ

1.1 พันธุ์เบา หรือพันธุ์ขาวเมืองมีลักษณะใบแหลม ลำต้นแข็ง กลีบเท่าหัวแม่มือ กลีบและหัวสีขาว มีกลิ่นฉุนและรสจัด อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 75-90 วัน เช่น พันธุ์พื้นเมืองศรีสะเกษ เป็นต้น

1.2 พันธุ์กลาง ลักษณะใบเล็กและยาว ลำต้นใหญ่และแข็ง หัวและกลีบมีสีม่วง อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 90-120 วัน นิยมปลูกในภาคเหนือ

1.3 พันธุ์หนัก ลักษณะใบกว้างและยาว ลำต้นเล็ก หัวใหญ่ กลีบโต เปลือกหุ้มสีชมพู น้ำหนักดี อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 150 วัน เช่น พันธุ์จีน พันธุ์ไต้หวัน เป็นต้น

2. การจำแนกพันธุ์ตามแหล่งที่มาของพันธุ์กระเทียม เช่น กระเทียมจากต่างประเทศและกระเทียมจากไต้หวันจะเรียกว่ากระเทียมจีน จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพันธุ์ศรีสะเกษ กระเทียมจากภาคกลางมีกระเทียมบางช้าง และจากภาคเหนือมีกระเทียมเชียงใหม่

3. การจำแนกกระเทียมตามฤดูกาลเพาะปลูก และเก็บเกี่ยว นิยมใช้กับกระเทียมในภาคซึ่งในแต่ละปีมีการปลูกกระเทียม 2 รุ่น คือ กระเทียมดอ และกระเทียมปี

กระเทียมดอ เป็นกระเทียมรุ่นแรกที่เกษตรกรปลูก โดยทำการปลูกในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม และเก็บเกี่ยวก่อนการปลูกกระเทียมปี หรือฤดูกาลปลูกปกติ คือช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม

กระเทียมปี เป็นกระเทียมที่เกษตรกรปลูกและเก็บเกี่ยวตามปกติของฤดูปลูกกระเทียม ส่วนมากจะทำการปลูกหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว คือในช่วงเดือนพฤษภาคม-มกราคม โดยในดินยังมีความชื้นสูงและยังมีฟางข้าวเป็นวัสดุค้ำจุนที่จำเป็นสำหรับคลุมแปลงปลูกกระเทียม และจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน

การเตรียมดิน

การเตรียมดินจะเริ่มจากการพรวนดิน แล้วปล่อยทิ้งตากแดดให้แห้งสนิท การเตรียมดินไม่นิยมกลบหน้าดิน เพราะถือว่าดินบนจะมีอาหารพืชมากกว่าดินล่างและกระเทียมเป็นพืชที่มีรากตื้น รากซอนไชอาหารใกล้ผิวดินการใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมักจะช่วยให้ดินมีสภาพสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

กระเทียมเป็นพืชที่ชอบดินร่วนปนทราย ระบายน้ำได้ดี ถ้าสภาพดินไม่เหมาะสมการปรับปรุงจะทำได้โดย

1. ปรับปรุงด้านกายภาพ ทำให้ดินร่วนซุยมีความสามารถในการอุ้มน้ำ ระบายน้ำได้ดี และทำให้มีการถ่ายเทอากาศโดยวิธีการไถพรวนดิน
2. ปรับปรุงด้านเคมี โดยการใช้ปุ๋ยเพื่อควบคุมสมดุลและลงปูนขาวเพื่อปรับสภาพความเป็นกรด่างของดิน

3. ปรับปรุงด้านชีวภาพ โดยการใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยคอก

เนื่องจากกระเทียมเป็นพืชที่ปลูกในลักษณะดินต่างกัน ทำให้เกษตรกรมีการเตรียมดินต่างกันดังนี้

ที่ดิน หรือที่ราบสูง มีการเตรียมดินโดยใช้จอบขุดดินพลิกดิน หรือใช้รถไถขนาดเล็กไถดินพลิกตากทิ้งไว้ 2-3 วัน แล้วจึงสับย่อยดินอีกครั้ง จากนั้นจึงยกแปลง ขนาดของแปลงจะมีความกว้างประมาณ 2.00-2.50 เมตร ความยาวจะขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ และ

มีทางเดินหรือร่องระบายน้ำระหว่างแปลง และรอบๆแปลงแล้วให้น้ำเข้าตามร่อง และรดน้ำโดยใช้ “กระโจ้” สาดน้ำขึ้นบนแปลงแล้วทิ้งไว้ 1 คืน

ที่นา มีการเตรียมดิน 2 วิธี คือ

1. หลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีเรียบร้อยแล้ว เกษตรกรจะสับตอข้าวให้ราบกับพื้นดิน จากนั้นให้น้ำเข้าแล้วขังน้ำไว้ 1 คืน แล้วจึงให้น้ำทิ้งและลงมือปลูกโดยไม่ต้องเตรียมดินอีก
2. การเตรียมดินแบบยกแปลง เช่นเดียวกับการปลูกในที่ดิน หรือที่ราบ

การเพาะปลูก

ปกติแล้วการเพาะปลูกกระเทียมจะเริ่มปลูกต้นฤดูหนาว คือ หลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือประมาณช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม โดยวิธีการปลูกนั้นจะต้องทำให้หน้าดินเปียกเล็กน้อย แล้วนำกลีบกระเทียมพันธุ์ที่แกะไว้จุ่มโคลนลงไปดินแล้วหว่านปุ๋ยก่อนคลุมฟางรดน้ำบนฟางให้ชุ่ม การใช้ฟางคลุมจะช่วยป้องกันแดดและรักษาความชุ่มชื้นในดิน รวมทั้งป้องกันหญ้าและวัชพืชอื่นๆในพื้นที่ 1 ไร่ จะใช้ฟางประมาณ 300-400 มัด กรณีกระเทียมพันธุ์ที่มีกลีบขนาดกลาง ควรปลูกห่างกว่ากระเทียมที่มีกลีบโต และถ้าปลูกต้นฤดูควรปลูกห่างกันเล็กน้อย เพื่อให้กระเทียมมีระยะเวลาการเจริญเติบโตในแปลงนานกว่าปกติ ระยะระหว่างการปลูกต้นและระหว่างแถว 10x10 เซนติเมตร หรือ 15x15 เซนติเมตรระยะปลูกอาจพิจารณาจากความอุดมสมบูรณ์ของดินเป็นสำคัญ

ระยะเวลาในการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยว

1. กระเทียมดอ (ปลูกก่อนการเก็บเกี่ยวข้าว)

เดือน	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
ช่วงเวลาเพาะปลูก			→			
ช่วงเวลาเก็บเกี่ยว					→	→
ช่วงเวลาออกสู่ตลาด					→	→

2. กระเทียมปี (ปลูกหลังการเก็บเกี่ยวข้าว)

เดือน	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
ช่วงเวลาเพาะปลูก			→					
ช่วงเวลาเก็บเกี่ยว					→			
ช่วงเวลาออกสู่ตลาด							→	

การปฏิบัติดูแลรักษา

การกำจัดวัชพืช ถ้าหากมีการเตรียมดินและใช้ฟางคลุมแปลงแล้วจะทำให้พวกวัชพืชต่างๆมีโอกาสรู้นได้น้อย การบำรุงรักษาโดยการถอนหญ้าเพียงครั้งคราวก็เพียงพอสำหรับกระเทียม

การให้น้ำ ฟางที่ใช้คลุมดินจะช่วยป้องกันแดดเผา และช่วยรักษาความชุ่มชื้นในดิน การให้น้ำโดยมากไม่นิยมปล่อยน้ำเข้าขังระหว่างร่องแปลงโดยมากปล่อยน้ำแล้วใช้ “กระโจ้” สาดน้ำให้เปียกชุ่มทั่วแปลงจนน้ำในร่องแห้ง การให้น้ำในเดือนแรกให้น้ำเพียง 1-2 ครั้ง คือ ตอนหลักปลูกไปแล้ว 2 สัปดาห์ เมื่อพ้น 1 เดือนไปแล้วจึงให้น้ำทุก 7-10 วัน ให้ในตอนเช้าโดยสังเกตว่าดินแห้งก็รดน้ำให้ชุ่ม พออย่างเข้าเดือนที่ 3 ก็ลดการให้น้ำลงโดยลดเหลือ 2 ครั้งต่อเดือนจนกระเทียมเริ่มแก่จึงหยุดให้น้ำ

การใส่ปุ๋ย เมื่อปลูกเสร็จแล้วก่อนรดน้ำใส่ปุ๋ยหวาน ควรใช้ปุ๋ย 13-12-21 , 15-15-15 , 12-24-12 ใส่ประมาณ 80 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อปลูกได้ 2 สัปดาห์บางแห่งอาจจะให้น้ำเป็นครั้งที่ 2 ในช่วงนี้กระเทียมจะออกฟันฟางมาแล้ว จึงควรให้น้ำพร้อมกับการใส่ปุ๋ยเร่ง คือ ปุ๋ยยูเรียประมาณ 15-30 กิโลกรัม/ไร่ ถ้าไม่มีปุ๋ยยูเรีย จะใช้แอมโมเนียซัลเฟตใส่ประมาณ 30-50 กิโลกรัม/ไร่ ก็ได้และการให้น้ำครั้งต่อไป เมื่อกระเทียมอายุได้ประมาณ 60 วัน ควรใส่ปุ๋ยสูตรอีกครั้งประมาณ 50 กิโลกรัม/ไร่

โรคและแมลง

โรคกระเทียมนั้นสามารถติดต่อทางพันธุ์ที่นำมาปลูก ดังนั้นการเลือกพันธุ์ที่ปราศจากโรคหรือหลีกเลี่ยงการปลูกกระเทียมใบที่เป็นโรคมามาก่อนจะช่วยลดอันตรายจากโรคได้มาก โดยมากโรคกระเทียมจะเกิดขึ้นและแพร่หลายในระยะฝนตกชุก

โรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย

โรคหิวเน่า อาการเน่าจะปรากฏที่หัวไม่ลุกลามเร็ว ถ้ามีเชื้อภายใน อาการที่ปรากฏจะมีเพียงหัวเน่า มีน้ำไหลเยิ้ม เมื่อบีบและดมดูจะมีกลิ่นเหม็นคล้ายกำมะถัน ดันหมื่นสาเหตุของโรคเกิดจากเชื้อแบคทีเรีย เข้าไปทางบาดแผล ซึ่งเกิดจากหนอนทำลายไว้ก่อนแล้ว

การป้องกันและกำจัด ฉีดพ่นยาป้องกันกำจัดแมลง เช่น ยาเซฟวิน 85 หรือ อาโซควิน หรือยาอื่นๆ ใช้ตามอัตราส่วนที่ระบุไว้ในฉลากยา ฉีดพ่นในขณะที่ต้นกระเทียมเริ่มเป็นหัว และฉีดหลังจากนั้นทุกๆ 15 วัน

โรคที่เกิดจากเชื้อรา

1. โรคใบจุดสีม่วง อาการของโรคจะเกิดเป็นแผลจุดสีขาวแล้วขยายกว้างออกเป็นสีเทา หรือน้ำตาลอ่อน ซึ่งมีขอบสีน้ำตาลและสีม่วงอ่อน ต่อไปตอนกลางแผลจะเป็นสีน้ำตาล คิวใบที่มีแผลใหญ่และหลายแผลจะหักพับลงทำให้ใบแห้งหรือส่วนที่อยู่เหนือแผลมีปลายใบแห้ง ดันที่มีแผลบางใบหลายใบจะทรุดโทรมเหี่ยวตายหมดทำให้ไม่ลงหัว หรือถ้ากำลังหัวก็จะไม่โตและเก็บไว้ไม่ได้นาน เกี่ยวกับโรคนี้มีข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ การใส่ปุ๋ยเคมีมากจะเป็นโรคนี้มากสำหรับเกษตรกรที่ปรับปรุงดินด้วยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น มูลสัตว์ต่างๆ มักจะไม่ค่อยเป็นโรคนี้

2. โรคราดำ อาการของโรคเกิดเป็นจุดดำภายใน ทำให้แห้งตายไป ลำต้นและแกระและเจริญไม่ดีเท่าที่ควร เชื้อรานี้จะขยายแพร่หลายออกไปได้รวดเร็ว ทำให้กระเทียมหัวเล็ก โดยเฉพาะเวลาที่มีน้ำค้าง และมีความชื้นสูง กลางวันร้อนเป็นเหตุทำให้เชื้อรานี้เจริญแพร่หลายลุกลามไปอย่างรวดเร็วกว่าเดิม ทำความเสียหายให้กับผู้ปลูกมากที่สุด ถ้าระบาดมากจะทำให้ใบกระเทียมแห้งตายไปทั่วแปลง โรคนี้ติดต่อไปถึงหัวจะทำความเสียหายในโรงเก็บด้วย

3. โรคราน้ำค้าง อาการของโรคนี้เนื่องจากอากาศเป็นเหตุสำคัญ ที่ทำให้เชื้อแพร่หลายโดยเฉพาะเวลาที่มีน้ำค้างลง หมอกหนา รวมทั้งเวลาที่มีฝนตก เป็นระยะเวลาติดต่อกันหลายวันใบจะเปลี่ยนเป็นสีเขียว และเปลี่ยนเป็นสีเหลืองเหี่ยวเฉาตามใบ มีจุดสีดำเกาะอยู่ทำให้ลำต้นแกระและเจริญเติบโตไม่ดีเท่าที่ควร แต่โรคนี้สำหรับกระเทียมไม่ค่อยพบว่ามีภาระบาดรุนแรงจนทำให้เกิดความเสียหาย

วิธีการป้องกันและกำจัด ไม่ให้เกิดโรคราต่างๆ เข้าทำลายต้นและหัวกระเทียมป้องกันโดย

1. ต้องเตรียมดินอย่างดีก่อนปลูก เช่น ไถให้ลึกแล้วปล่อยดินตากแดดไว้อย่างน้อย 15 วัน จึงพรวนบริเวณหน้าดินให้โปร่ง่วน
2. แปลงปลูกกระเทียม ต้องมีการระบายน้ำดี เมื่อฝนตกหนัก
3. ปรับปรุงดินด้วยการใส่ปุ๋ยขาว กากพืช และมูลสัตว์ที่หมักแล้ว
4. ปลูกพืชหมุนเวียนกับกระเทียมเพื่อไม่ให้โรคที่เกิดจากเชื้อราแพร่หลายต่อไป

5. ถ้ามีโรคที่เกิดจากเชื้อราดังที่กล่าวแล้วควรเลือกใช้ยาป้องกันกำจัดเชื้อราชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น โรเนบ มาเนพ ไคโฟลานแทน คาโดนิล ไคเทนอิม 45 ซิงอิโคเฟล ผสมน้ำฉีดป้องกันทุกๆ 7 หรือ 10 วัน เมื่อตรวจพบว่ามีโรคเกิดจากเชื้อราระบาด ส่วนจำนวนของยาและวิธีใช้ ใช้ตามที่เขียนบอกไว้ในฉลากยา

โรคที่เกิดจากแมลง

1. **เพลี้ยไฟ** เป็นแมลงขนาดเล็กมาก ตัวมีสีค่อนข้างเหลืองหรือน้ำตาลไปจนถึงสีดำมีปีก 4 ปีกคล้ายขนนก เพลี้ยไฟจะเกาะดูดน้ำเลี้ยงของใบกระเทียมทำให้ใบเป็นจุดสีเทา หรือสีน้ำตาล ในท้ายสุดจะแห้งมีสีเหมือนไฟไหม้ ทำให้ต้นกระเทียมชะงักการเติบโต การป้องกัน ใช้ยาทาหมอบ, ไคกุไรออน, ฟอสซี หรือเซฟวินฉีดพ่น เมื่อตรวจอาการของโรค หรือพบตัวเพลี้ยไฟ

2. **ไรขาวหรือไรหอมกระเทียม** เป็นแมลงตัวเล็กๆมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ดูกินน้ำเลี้ยงตามใบพืชทั้งอ่อนและแก่ นอกจากนั้นยังสามารถเติบโตแล้วแพร่ขยายอย่างรวดเร็วในสภาพอากาศที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ทำให้ใบและยอดอ่อนของกระเทียมมีอาการหงิกงอ ม้วนตัวแน่นไม่คลี่ยาวเหยียดไปและจะระบาดรวดเร็วมากในไม่ช้า จนในที่สุดเป็นสีเหลืองฟางข้าว และใบแห้งเหี่ยวคล้ายใบไหม้

การป้องกันและกำจัด

1. หมั่นตรวจดูแปลงกระเทียม ถ้าพบกระเทียมแสดงอาการดังกล่าวให้รีบถอนทิ้ง
2. ฉีดพ่นยาฆ่าแมลง พวกฟอสซี หรือไคกุไฮออกทุกๆ 3 วัน/ครั้ง ประมาณ 4-5 ครั้งจนแน่ใจว่าจะหยุดลุกลามจึงฉีดยาให้มีระยะห่างได้

การเก็บเกี่ยว

ลักษณะการแก่จัดของกระเทียมสามารถสังเกตได้ดังนี้

- มีคุ่มหรือหัวขนาดเล็กๆเกิดขึ้นที่ลำต้นของกระเทียมตั้งแต่ 1 คุ่มขึ้นไป
- ส่วนของยอดเจริญขึ้นมาหมดแล้วและกำลังมีต้นดอกชูขึ้นมา
- ใบและกระเทียมเริ่มแห้งตั้งแต่ปลายใบลงมากกว่า 30%
- ใบหรือต้นกระเทียมจะเอนหัก ล้มนอนไปกับพื้นดิน 25% ขึ้นไป
- ดอกหรือโคนลำต้นบีบดูจะรู้สึกอ่อนนุ่ม

ถ้าพบในลักษณะดังกล่าวมาแล้วให้เริ่มถอนกระเทียมได้ ซึ่งจะมีอายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 100-120 วันหลังปลูก หรือเมื่อถึงระยะเวลาการเก็บเกี่ยวใบจะแห้งถ้าเก็บเกี่ยวช้าเกินไปจะทำให้กลีบร่วงได้ง่าย และได้กระเทียมที่มีคุณภาพไม่ดี

วิธีการเก็บเกี่ยว คือ ถอนและตากแดดในแปลงประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยวางสลับกันให้ใบคลุมหัวเพื่อป้องกันไม่ให้ถูกแดดโดยตากไว้ 2-3 วัน ระวังอย่าให้ถูกฝน และน้ำค้างแรงในเวลากลางคืน นำมาผึ่งลมในที่ร่มสักระยะหนึ่ง ประมาณ 5-7 วัน ให้หัวและใบแห้งดีหลังจากนั้นก็นำมาคัดขนาดและมัดจุกตามต้องการ

การเก็บรักษากระเทียมก่อนนำไปจำหน่าย

การเก็บรักษากระเทียมส่วนใหญ่เป็นการรักษาในโกดังของพ่อค้าในท้องถิ่นใกล้แหล่งปลูก โดยพ่อค้าจะนำกระเทียมที่รับซื้อจากเกษตรกรในรูปกระเทียมสดมาแขวนไว้ในโกดังให้แห้ง แล้วนำมากองรวมกันไว้ในโกดังเก็บสินค้าอีกครั้งหนึ่งเมื่อมีปริมาณมากพ่อค้าจะเริ่มทยอยนำออกขายในช่วงที่ปริมาณผลผลิตในตลาดกลางน้อยหรือราคาเริ่มสูงขึ้น

การเก็บรักษากระเทียมของเกษตรกร โดยการนำกระเทียมที่เก็บเกี่ยวแล้วมาแขวนผึ่งลมไว้ตามใต้ถุนบ้านหรือโรงเรือนเก็บผลผลิตทางการเกษตร เพื่อรอการจำหน่ายให้กับพ่อค้าที่เข้ามารับซื้อในช่วงที่ราคากระเทียมในท้องตลาดเริ่มมีราคาสูงขึ้น

การเก็บพันธุ์ไว้เอง

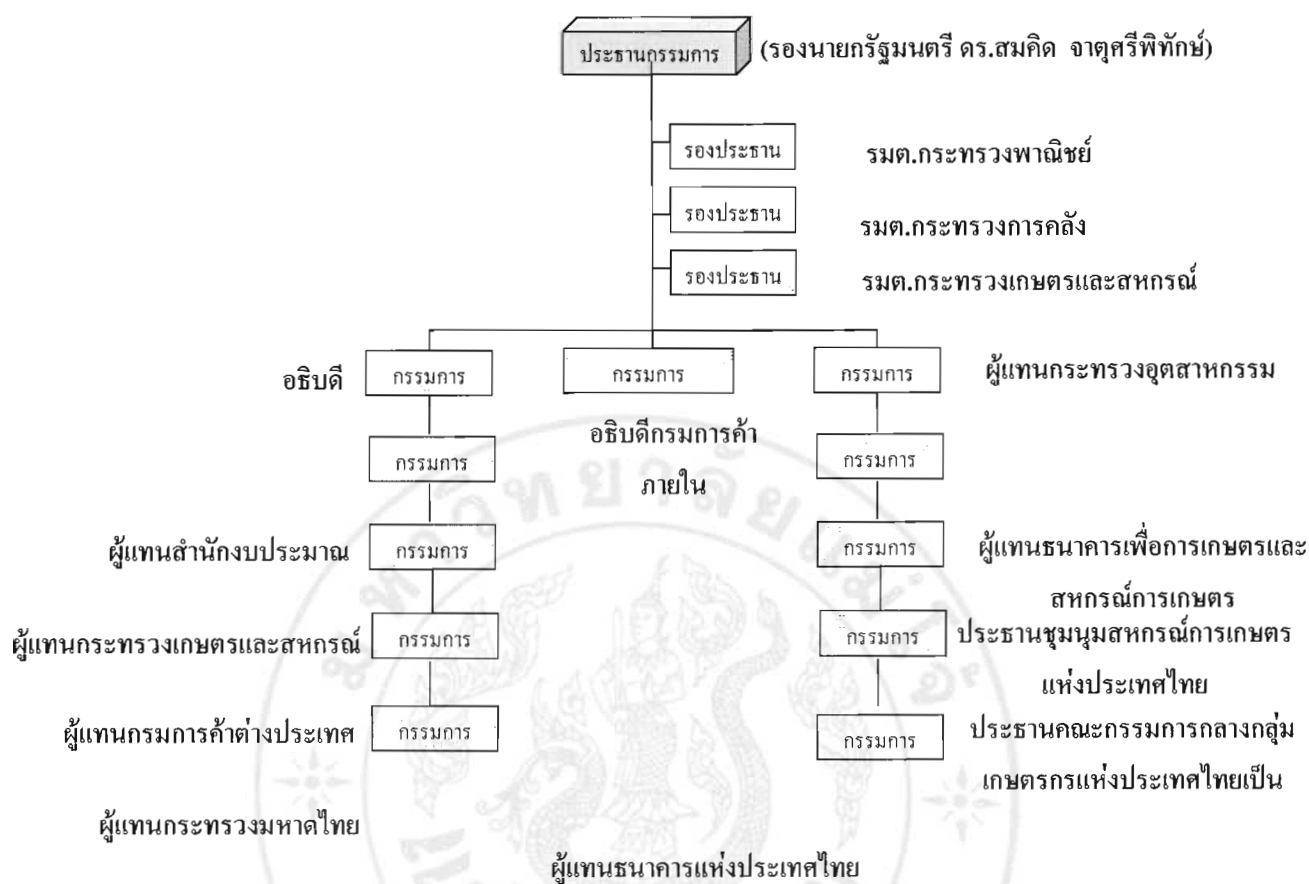
จะคัดเอาหัวที่มีลักษณะรูปทรงของพันธุ์ดี สมบูรณ์ปราศจากโรคและแมลงทำลายและแก่เต็มที่แล้ว โดยทั่วไปนิยมคัดหัวที่มีขนาดกลางมีกลีบประมาณ 3-6 กลีบมาผึ่งลมในที่ร่มจนแห้งดี และทำการมัดรวมกันแล้วแขวนไว้ในที่ร่มมีลมพัดผ่านการถ่ายเทอากาศดี ไม่ควรแกะกระเทียมเป็นกลีบๆ ขณะเก็บรักษาเพราะจะทำให้กระเทียมมีผลผลิตลดลงเมื่อแกะแล้วควรนำไปปลูกทันที

กระเทียมจะมีระยะฟักตัวประมาณ 5-6 เดือน ถ้าสภาพอากาศเหมาะสม กระเทียมจะงอกได้ตั้งแต่เดือนกันยายนเป็นต้นไป กระเทียมที่เก็บรักษาไว้จะต้องนำมาปลูก ก่อนเดือนกุมภาพันธ์ ถ้าไม่นำลงปลูกจะผ่อเสียหาย หรือออกทั้งหมด

คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.)

รัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบ โดยมีแนวคิดว่าได้กำหนดกรอบหรือแนวทางการให้ความช่วยเหลือ จะทำให้การดำเนิน มาตรการช่วยเหลือมีระบบมากขึ้น อย่างน้อยจะได้ทราบว่า เมื่อใดควรมีมาตรการช่วยเหลือ หรือมีมาตรการแทรกแซงตลาด

การดำเนินการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบเริ่มด้วยการจัดตั้ง กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในปี พ.ศ. 2534 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรทั้งระบบ และ ครอบคลุมสินค้าเกษตรทุกชนิดและกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือ เกษตรกร (คชก.) เป็นผู้พิจารณาการใช้นโยบายหรือมาตรการการแก้ไขปัญหาราคาสินค้า เกษตรต่าง ๆ เช่น การออกรับซื้อผลผลิต การรับจำนำผลผลิต การจัดตั้งมูลภัณฑ์กันชน เป็นต้น ซึ่งจะใช้นโยบายเมื่อราคาต่ำกว่าเป้าหมาย และ เมื่อราคาสูงกว่าเป้าหมายก็จะหยุดดำเนินการ โดยที่ราคาเป้าหมายจะคิดเฉลี่ยรายเดือนย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมราคาสูงและต่ำผิดปกติ ทำให้ เกษตรกรมีรายได้ที่เหมาะสมและมีเสถียรภาพในระยะยาว

ภาพที่ 1 โครงสร้างคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.)

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2548)

อำนาจหน้าที่

1. เสนอนโยบายและมาตรการ การช่วยเหลือเกษตรกรต่อคณะรัฐมนตรี
2. พิจารณากำหนดมาตรการการให้ความช่วยเหลือด้านการตลาดสินค้าเกษตร

และปัจจัยการ ผลิต

3. พิจารณากำหนดราคาสินค้าเกษตรและราคาเป้าหมาย
4. พิจารณาอนุมัติการใช้เงินตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุน

รวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พ.ศ. 2534

หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการปรับโครงสร้างการลดพื้นที่ปลูกกระเทียม (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2548)

หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการปรับโครงสร้างการลดพื้นที่ปลูกกระเทียม ปี 2548 ตามมาตรการแก้ไขปัญหกระเทียมทั้งระบบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามที่ได้มีข้อร้องเรียนให้มีการแก้ไขปัญหาราคากระเทียมตกต่ำในหลายจังหวัด ปี 2548 ซึ่งคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ได้มีมติเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2548 และวันที่ 7 มิถุนายน 2548 เห็นชอบมาตรการแก้ไขปัญหกระเทียมทั้งระบบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยให้มีการดำเนินการรับซื้อกระเทียมแห้งจากเกษตรกร และให้มีการปรับโครงสร้างการผลิตโดยมีเงื่อนไขว่าเกษตรกรจะต้องปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกไปปลูกพืชอื่น ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด มิใช่กระเทียมหอมแดง หอมหัวใหญ่ ลิ้นจี่ ลำไย และส้ม เพื่อไม่ให้เกษตรกรนำพื้นที่กลับมาปลูกกระเทียมอีกต่อไป และหลังจากปี 2548 จะไม่มีการแทรกแซงตลาดอีกต่อไป

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะอนุกรรมการจัดการผลิตและการตลาดหอมแดง กระเทียม หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง ในการประชุมเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2548 และเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2548 มีมติเห็นชอบ หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในส่วนของมาตรการปรับโครงสร้างการลดพื้นที่ปลูกกระเทียมแล้วดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อรักษาระดับการผลิตกระเทียมในประเทศให้สอดคล้องกับตลาด
เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมให้มีรายได้มั่นคง

หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ

คุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(1) เป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมมาตรการแก้ไขปัญหกระเทียมทั้งระบบ ปี 2548 โดยนำกระเทียมแห้งมาจำหน่ายให้สหกรณ์ระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึง ตุลาคม 2548
พื้นที่ที่จะได้รับเงินชดเชยลดการปลูกกระเทียม ต้องเป็นพื้นที่ของเกษตรกรตามข้อ 2.1 และเป็นอย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

(1) เป็นพื้นที่กรรมสิทธิ์ของเกษตรกร

- (2) เป็นพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ตลอดจนอายุของการปลูกพืชชนิดอื่น/กิจกรรมทดแทนการปลูกกระเทียม
- (3) เป็นพื้นที่เช่าที่มีสัญญาเช่าตลอดอายุของการปลูกพืชชนิดอื่น/กิจกรรมทดแทนการปลูกกระเทียม
- (4) เป็นพื้นที่อื่นๆตามที่คณะกรรมการระดับจังหวัดกำหนด เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

- (1) เกษตรกรที่มีคุณสมบัติตามข้อ 2.1 ต้องแจ้งขอจดทะเบียนการเข้าร่วมลดพื้นที่ปลูกกระเทียมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือกรมส่งเสริมการเกษตร ตามที่คณะกรรมการระดับจังหวัดกำหนดเป็นรายๆไป
- (2) เกษตรกรต้องชี้ที่ตั้งของแปลงพื้นที่ที่จะลดการปลูกกระเทียมต่อเจ้าหน้าที่ของจังหวัด เพื่อกำหนดแปลงที่ดินของเกษตรกรรายนั้นๆ โดยใช้เครื่องมือ GPS (global positioning system) เป็นตัวกำหนดตำแหน่งเพื่อนำข้อมูลที่เกษตรกรระบุตำแหน่งแปลงให้เป็นข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ GIS (geographic information system) โดยกรมพัฒนาที่ดิน

ทั้งนี้ ทะเบียนเกษตรกรและแผนที่แปลงเกษตรกรจะเป็นหลักฐานในการติดตามการดำเนินงานและการจ่ายเงินชดเชยให้กับเกษตรกร

พืชทดแทน

ต้องมีใช้พืชกระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ ถั่วลิสง ถั่วเขียว และส้ม แต่เป็นพืช/กิจกรรม ดังต่อไปนี้

- (1) พืชอายุสั้น (ภายใน 1 ปี)
พืชล้มลุกทั่วไป อาทิ มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน ถั่วเหลืองฝักสด ข้าวโพดฝักอ่อน ข้าวโพดหวาน กระเจี๊ยบขาว หน่อไม้ฝรั่ง พริกหวาน ผักกาดขาวปลี ไม้ดอก-ไม้ประดับ
- ต้องมีสัญญาหรือข้อตกลงการซื้อขายผลผลิตระหว่างเกษตรกรผู้ปลูกกับผู้รับซื้อหรือผู้ที่รับผิดชอบด้านการตลาด
- (2) พืชอายุยาว (มากกว่า 1 ปี)
- ไม้ผล-ไม้ยืนต้น และไม้ดอก-ไม้ประดับ อาทิ มะม่วง (เพื่อการส่งออก) ยางพารา ไม้เศรษฐกิจ ส้มโอ ชมพู่ กัลยไม้

- การทำเกษตรผสมผสาน ทั้งการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์บกและสัตว์น้ำ รวมถึงการทำเกษตรทฤษฎีใหม่

ทั้งนี้ เกษตรกรที่ปลูกพืชอื่นๆ ทดแทนกระเทียม ต้องเข้ารับการอบรมหรือได้รับการแนะนำความรู้ในการปลูกพืชทดแทนจากกรมวิชาการเกษตร

การจ่ายเงินชดเชย

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกพืชทดแทนกระเทียมจะได้รับเงินชดเชย กิโลกรัมละ 12.00 บาท หรืออัตราไร่ละไม่เกิน (คิดจากผลผลิตกระเทียมที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวแล้ว นำมาจำหน่ายให้สหกรณ์ ในอัตราไร่ละ 1,000 กิโลกรัม) โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขจ่ายเงิน ดังนี้

(1) แบ่งจ่ายเป็นรายปี (ตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นไป) ตามที่คณะกรรมการระดับจังหวัดกำหนด โดยแต่ละปีอาจจะจ่ายครั้งเดียวหรือแบ่งจ่ายตามความจำเป็นในการลงทุนปลูกพืชอื่น/กิจกรรมทดแทน

(2) เกษตรกรต้องจัดทำบันทึกข้อตกลงกับจังหวัด ก่อนรับเงินชดเชย

การเบิกจ่ายเงินชดเชย

(1) คณะกรรมการระดับอำเภอเป็นผู้ตรวจสอบและเสนอคณะกรรมการระดับจังหวัด เห็นชอบการจ่ายเงินชดเชยให้กับเกษตรกรแต่ละรายและจัดทำบัญชีแจ้ง ธ.ก.ส.

(2) ให้ประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยไว้ ณ ที่ทำการหมู่บ้าน และที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

(3) ธ.ก.ส. จะเป็นผู้จ่ายเงินให้แก่เกษตรกร โดยผ่านบัญชีเงินฝากของเกษตรกรแต่ละราย แล้วแจ้งผลไปยังคณะกรรมการระดับอำเภอ

การงด/ยกเลิกการจ่ายเงินชดเชย

กรณีที่เกษตรกรรายใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนด หรือกลับไปปลูกกระเทียมในพื้นที่ขึ้นทะเบียนลดพื้นที่กระเทียมไว้แล้ว ให้คณะกรรมการระดับอำเภอเป็นผู้ตรวจสอบและรายงานไปยังคณะกรรมการจังหวัด เพื่ออนุมัติให้งด/ยกเลิกการจ่ายเงินชดเชยกับเกษตรกรนั้นๆต่อไป

ทั้งนี้ คณะกรรมการระดับอำเภอนำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ถูกงด/ยกเลิกการจ่ายเงินชดเชย ประกาศไว้ ณ ที่ทำการหมู่บ้าน และที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำหมู่บ้าน

การบริหารส่วนกลาง

(1) คณะอนุกรรมการจัดการการผลิตและการตลาด หอมแดง กระเทียม หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง (ภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์) มีหน้าที่กำหนดนโยบายแผนงานและมาตรการ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการดำเนินงานสนับสนุนการผลิตและการตลาดกระเทียมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อรักษาระดับราคาสินค้าดังกล่าว

(2) กรมส่งเสริมสหกรณ์ และคณะกรรมการระดับจังหวัด ติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานให้คณะอนุกรรมการจัดการการผลิตและการตลาด หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง รับทราบทุกปี จนสิ้นสุดโครงการ

(3) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประสานงานและติดตามประเมินผล

การบริหารส่วนภูมิภาค

ให้จังหวัดแต่งตั้งหรือใช้คณะกรรมการระดับจังหวัด และระดับอำเภอที่มีอยู่แล้ว ทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) คณะกรรมการระดับจังหวัด ทำหน้าที่พิจารณาเห็นชอบการจ่ายเงินให้เกษตรกรที่จะเข้าร่วมการลดพื้นที่ กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติแผนการจ่ายเงินภายในจังหวัด และติดตามผลการดำเนินการลดพื้นที่ และรายงานให้คณะอนุกรรมการต่อไป

(2) คณะกรรมการระดับอำเภอ ทำหน้าที่กลั่นกรองบัญชีรายชื่อเกษตรกรตรวจสอบและให้เห็นในการจ่ายเงินชดเชยให้เกษตรกรแต่ละรายติดตามผลการดำเนินงานในระดับอำเภอ และรายงานให้คณะกรรมการระดับจังหวัดต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัชนิกร ปัญญา (2544) ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกกระเทียมของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมใช้แรงงานในครอบครัว ร้อยละ 53.28 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.29 ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกต้องใช้วิธีการเช่าพื้นที่เพื่อปลูกกระเทียม เหตุผลที่เกษตรกรนิยมปลูกกระเทียมส่วนใหญ่เพราะว่าเป็นอาชีพที่ทำมานาน จนเกิดความชำนาญถือเป็นอาชีพดั้งเดิม แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่ใช้วิธีการกู้เงินมาลงทุนโดยแหล่งเงินกู้ที่สำคัญ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ต้นทุนการปลูกของเกษตรกรอำเภอแม่แตงส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในเรื่องพันธุ์ กระเทียมร้อยละ 30.16 และค่าแรง ร้อยละ 25.17 โดยค่าแรงส่วนใหญ่เป็นค่าแรงในช่วงการปลูก ครั้งแรก ค่าปุ๋ย ร้อยละ 19.51 โดยค่าปุ๋ยที่ใช้มากจะเกิดขึ้นในขั้นตอนการเตรียมดินเพื่อปลูก ส่วนค่ายาปราบศัตรูพืช ร้อยละ 4.43 จะใช้ในช่วงการดูแลรักษาเท่านั้น โดยลดต้นทุนการปลูก กระเทียมถั่วเหลือง ไร่ละ 16,091.51 บาทเป็นต้นทุนคงที่ไร่ละ 1,261.87 บาท ต้นทุนผันแปรไร่ละ 14,829.64 บาท คิดเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 6.22 บาท ปริมาณผลผลิตกระเทียมเฉลี่ยของ เกษตรกรในเขตอำเภอแม่แตงไร่ละ 2,585.58 กิโลกรัม มีราคาขายเฉลี่ยเท่ากับกิโลกรัมละ 7.66 บาท รายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมต่อรายเฉลี่ยเท่ากับ 78,545.93 บาทต่อปี กำไรเฉลี่ยของ เกษตรกรในเขตอำเภอแม่แตงไร่ละ 3,703.50 บาท มีอัตราส่วนกำไรต่อต้นทุนเท่ากับ ร้อยละ 23.01 อัตราส่วนกำไรต่อค่าขายเท่ากับ ร้อยละ 18.71 อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน เท่ากับ ร้อยละ 2.10

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมในเขตอำเภอแม่แตง คือ ราคากระเทียมตกต่ำ โดยเกษตรกรอยากให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องการประกันราคา การ จัดหาช่องทางการจำหน่ายที่เหมาะสม อีกทั้งจัดหาพันธุ์ที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดและ ป้องกันการลักลอบการนำเข้ากระเทียมจากต่างประเทศ ส่วนข้อเสนอแนะในการปลูกกระเทียม ของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่แตง เกษตรกรควรมีการพัฒนาการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กับปุ๋ยเคมี เพื่อให้ประหยัดค่าใช้จ่ายต้นทุนการปลูกและลดอันตรายซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมีประกอบ กับเกษตรกรควรให้ความสนใจในวิทยาการการเกษตรสมัยใหม่โดยใช้พื้นที่เดิมปลูกพืช หมุนเวียนที่เหมาะสมและมีคุณภาพ

ดำรง งามตรง (2541) วิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของราคากระเทียมในจังหวัด เชียงใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงปี 2524-2540 พบว่า ราคาของกระเทียมมีแนวโน้มที่ไม่มี เสถียรภาพของราคา ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของราคามีอิทธิพลหรือปัจจัยหลายอย่างเข้ามา เกี่ยวข้อง ได้แก่ อิทธิพลของแนวโน้ม อิทธิพลการผันแปรของวัฏจักร การผันแปรของ เหตุการณ์ไม่ปกติ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์และอุปทาน ซึ่งผล การศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. อิทธิพลของแนวโน้มปรากฏชัดเจนจนกระเทียมมีแนวโน้มลดลง
2. ราคากระเทียมในตลาดเชียงใหม่ชนิดแห้งคละเป็นราคาที่พ่อค้ารับซื้อ

ในช่วงปี 2524-2540 มีอิทธิพลของฤดูกาลแฝงอยู่ซึ่งเกิดจากปริมาณกระเทียมที่ออกสู่ตลาดจะมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของราคากระเทียม กล่าวคือ จะมีค่าสูงสุดในช่วงเดือน

คุณภาพพันธุ์-มีนาคม ของทุกปี เนื่องจากช่วงนี้ส่วนใหญ่เป็นช่วงเริ่มฤดูเก็บเกี่ยว ผลผลิตกระเทียมจึงออกสู่ตลาดน้อยทำให้ราคากระเทียมสูง แต่หลังจากนั้นราคาก็จะลดต่ำลง เนื่องจากผลผลิตมีจำนวนมาก

3. อิทธิพลของวัฏจักรของราคากระเทียม ปรากฏให้เห็นชัดเจนในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา คือ 2524-2540 เมื่อปริมาณผลผลิตกระเทียมมากจะทำให้ราคากระเทียมต่ำลง และในกรณีที่ปริมาณผลผลิตน้อยราคาก็จะสูงขึ้น การเกษตรกรจะปลูกกระเทียมในปริมาณมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับราคากระเทียมในปีที่ผ่านมา ถ้าราคาในปีที่ผ่านมาสูง ปีถัดไปก็จะปลูกกันมากขึ้น ทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดมากราคาก็จะลดลง และเมื่อราคาต่ำลงปีต่อไปเกษตรกรก็จะปลูกน้อยลงผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยราคาก็จะสูงขึ้น วัฏจักรของราคากระเทียมในจังหวัดเชียงใหม่ในช่วงปี 2524-2540 จะเป็นเช่นนี้

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคจะมีปัญหาด้วยกัน 2 ด้านคือ ด้านการผลิตและด้านการตลาด ซึ่งมีแนวทางการแก้ไขปัญหามาจากช่วงที่ผ่านมา การแก้ไขปัญหของรัฐบาลอาจจะถูกต้องเพราะเมื่อผลผลิตมากเกินไปความต้องการราคาลดลงและการแทรกแซงตลาดโดยการรับซื้อผลผลิตก็ยังมีเหมาะสมมากยิ่งขึ้น แต่หากพิจารณาถึงโครงสร้างการผลิตและการตลาดแล้วพบว่า การแก้ปัญหาด้วยวิธีการดังกล่าวไม่เหมาะสมเพราะเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ตรงจุด เนื่องจากกระเทียมส่วนใหญ่มีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควรเนื่องจากกลีบมีขนาดเล็ก ไม่สามารถส่งออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศได้ เพราะประเทศต่างๆ ส่วนมากนิยมบริโภคกระเทียมที่มีกลีบขนาดใหญ่ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาคือกระเทียมที่จะได้ผลจะต้องมีการปรับปรุงพันธุ์กระเทียมให้มีคุณภาพดีขึ้น

พวงทอง อารีโกเศศ (2544) ทำการวิเคราะห์อุปทานกระเทียมของประเทศไทยปี 2525/2526-2542/43 พบว่าผลผลิตกระเทียมออกมาในช่วงระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน ทำให้ราคากระเทียมที่เกษตรกรขายได้ตกต่ำ ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวซึ่งสามารถทำให้เกิดภาวะผลผลิตล้นตลาด ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางด้านราคาและนอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการตลาดคือ การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันตลาดต่างประเทศทำได้ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากต้นทุนการผลิตของประเทศไทยสูงกว่าและผลผลิตไม่เป็นที่นิยมของตลาดต่างประเทศ ซึ่งนิยมบริโภคกระเทียมกลิ่นฉุน ทำให้การส่งออกกระเทียมสดแช่เย็นในแต่ละปีไม่มากนักและการนำกระเทียมมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมยังมีอยู่น้อย เช่นกระเทียมผง ปัญหาที่พบตามมาอีกอย่าง คือ มีการลักลอบนำเข้ากระเทียมจากจังหวัดชายแดน กระเทียมที่ลักลอบนำเข้าจะมีราคาที่สูงกว่า และ

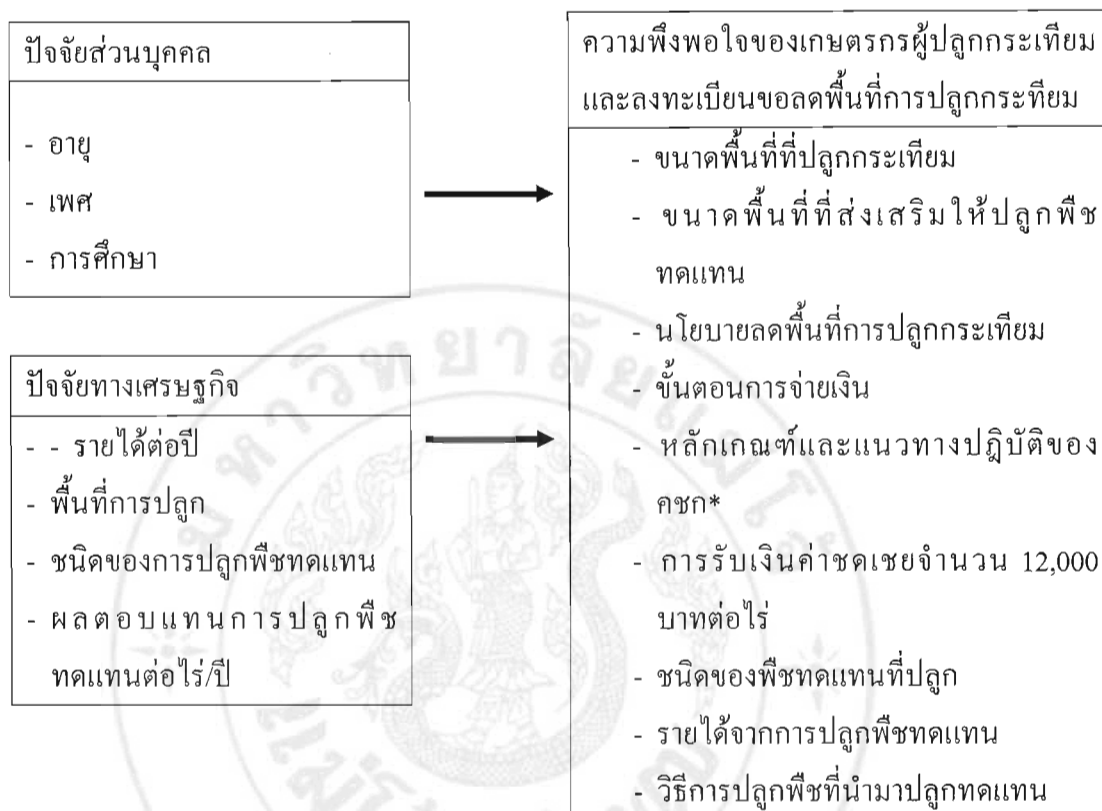
ผู้บริโภคคุ้นเคยกับกระเทียมหัวใหญ่ กลีบใหญ่ เปลือกหนา เก็บไว้บริโภคได้นานเป็นปีโดยไม่เน่าเสีย จึงทำให้กระเทียมที่ลักลอบนำเข้าติดตลาดมากกว่ากระเทียมที่ผลิตได้ในประเทศ

ปัญญลักษณ์ สุวรรณ (2548) วิเคราะห์ผลกระทบจากเอฟทีเอ ต่อเกษตรกรพบว่าปัญหาของผู้ปลูกหอมใหญ่และกระเทียมนั้นมีคล้ายคลึงกัน กล่าวคือหลังจากเปิดเขตการค้าเสรีแล้ว ราคาพืชผลตกต่ำลงอย่างมากแต่ยังดีที่สามารถขายพืชผลผลิตได้หมดไม่มีปัญหาในเรื่องจำหน่าย ปัญหามีแต่เพียงราคาตกต่ำไปมาก ต่ำกว่าราคารัฐที่เกษตรกรลงไป เช่น กระเทียมแห้งเคยขายได้กิโลกรัมละ 20-25 บาท ปัจจุบันขายได้เพียง กก.ละ 12 บาท ส่วนหอมใหญ่นั้นเคยขายได้กิโลกรัมละ 15 บาท เหลือเพียง กก.ละ 6 บาท และราคายังต่ำลงไป ซึ่งราคาปัจจุบันทั้งหอมใหญ่และกระเทียมนั้นเกษตรกรอ้างว่าไม่คุ้มทุนต่างๆ ที่ยังไม่ได้คำนวณค่าแรงงานของเกษตรกรลงไป

ศักดิ์ศรี คำหล้า (2548) วิเคราะห์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอนพบว่ากระเทียมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนมากเป็นการปลูกแบบดั้งเดิม ยังไม่ได้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการผลิตมากนัก ทำให้ผลผลิตต่อไร่ค่อนข้างต่ำ เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมส่วนใหญ่จะขายเป็นกระเทียมสด เนื่องจากมีต้นทุนในการเก็บการมัดจุกสูง และความไม่มั่นใจราคา กระเทียมเข้า และกระเทียมแห้ง ประกอบกับกระเทียมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนผลผลิตจะออกสู่ตลาดช้า มีต้นทุนค่าขนส่งสูงมากกว่าจังหวัดอื่น ทำให้ราคาที่ยขายได้ค่อนข้างต่ำกว่าจังหวัดอื่นๆ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน

สถานการณ์ด้านการตลาดในปี 2547/48 ช่วงต้นฤดูราคามีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตมีมากเกินความต้องการของตลาด ราคากระเทียมสด เกรดคละ เกษตรกรขายได้ในราคา กก.ละ 5-5.50 บาท ตั้งแต่ช่วงเดือนมีนาคม – เมษายน 2548 ส่วนกระเทียมแห้งใหญ่ โดยในช่วงต้นฤดูประมาณเดือนเมษายน 2548 เกษตรกรขายได้ในราคา กก.ละ 15 – 16 บาท และราคาปรับตัวสูงขึ้นในช่วงเดือนพฤษภาคม 2548 เป็น กก.ละ 17 – 18 บาท เนื่องจากมีโครงการแทรกแซงตลาดกระเทียมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ฤดูกาลผลิตปี 2547/48 ซึ่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม
2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการวิจัยเพื่อได้มาซึ่งข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ถูกต้องเชื่อถือได้โดยศึกษารวบรวมข้อมูลให้เป็นไปตามหลักการทางสถิติ โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัย

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะเวลาในการทำการวิจัย

สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อำเภอ แม่สะเรียง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สะเรียง ตำบลบ้านกาศ ตำบลแม่ยวมในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประชากรในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมในตำบล แม่สะเรียง ตำบลบ้านกาศ และตำบลแม่ยวม ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 294 ราย โดยแบ่งตามตำบล และหมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรที่ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

ที่	ตำบล	บ้าน	หมู่ที่	จำนวน
1	แม่สะเรียง	บ้านทุ่งพร้าว	4	16
		บ้านจอมแจ้ง	1	6
		บ้านหนองผักหนาม	7	3
		บ้านแพะ	3	2
		บ้านไร่	5	1
		บ้านดงสังัด	6	1
2	บ้านกาศ	บ้านสบหาร	2	48
		บ้านท่าข้ามเหนือ	8	26
		บ้านท่าข้าม	1	16
		บ้านแพะ	3	8
		บ้านโป่ง	12	6
		บ้านแม่ต๋อบใต้	5	3
		บ้านห้วยหลวง	6	3
		บ้านโป่งคอยช้าง	13	1
3	แม่ขวม	บ้านกะปวง	8	67
		บ้านทุ่งแพม	3	43
		บ้านห้วยสิงห์	4	2
	แม่ขวม	บ้านห้วยวอก	2	8
		บ้านห้วยทราย	5	6
		บ้านแม่กองแป	9	6
		บ้านน้ำดิบ	1	2
		บ้านห้วยบง	11	1
		บ้านแพะกะปวง	12	1
รวม	3 ตำบล	23 หมู่บ้าน		294

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร (2548)

โดยจะทำการสอบถามทุกราย คือ จำนวนทั้ง 294 ราย โดยจะแบ่งตามกลุ่มดังนี้

เกษตรกรที่เปลี่ยนไปปลูก ถั่วเหลือง จำนวน 148 ราย

ถั่วลิสง จำนวน 65 ราย

ข้าวโพด จำนวน 34 ราย

ยาสูบ จำนวน 18 ราย

ฟักทอง จำนวน 14 ราย

แตงโม จำนวน 9 ราย

กะหล่ำปลี จำนวน 6 ราย

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นการเก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับคำขอชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ตำบลแม่สะเรียง ตำบลบ้านกาศ ตำบลแม่ยวม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 294 ราย โดยใช้แบบสอบถาม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ทำการศึกษาจากข้อมูลเอกสาร รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลสถิติจากหน่วยงานราชการต่างๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา รายได้ต่อปี พื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร ผลตอบแทนต่อไร่ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับคำขอชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านพื้นที่ ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการรับคำขอชดเชย ศึกษาถึงกระบวนการการผลิตพืชทดแทน การปลูกกระเทียมหลังได้รับการชดเชย ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ประกอบด้วย ข้อความที่เป็นการให้

ความสำคัญต่อปัจจัยในแต่ละด้าน โดยแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 99) จึงมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน	ระดับความสำคัญ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การทดสอบเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแนวทางในการตรวจสอบเอกสารแล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาแนะนำ ต่อจากนั้นจะนำเครื่องมือไปทดสอบความเป็นปรนัย(objectivity)เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพสูงโดยการนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบเครื่องมืออีกครั้งหนึ่ง แล้วปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้ถูกต้องชัดเจน

2. การทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม (reliability) โดยนำแบบสอบถามซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วทดสอบกับราษฎรที่เป็นเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 294 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความเที่ยงโดยวิธีหาค่าแบบสนิทภายใน (internal consistency of measures of reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha) ของครอนบัค (Cronbach) (พยงรัตน์ ทวีรัตน์, 2536 : 132-133) ซึ่งระบุว่า ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา จะต้องมีค่าแอลฟา 0.75 โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left| 1 - \frac{S^2_1}{S^2_t} \right|$$

α หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

N หมายถึง จำนวนข้อ

S^2_1 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S^2_t หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

ในการทดสอบความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ในแต่ละข้อ โดยการนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์จากเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับคำขอเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีค่า α เท่ากับ 0.8248 ถือได้ว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงใกล้เคียงกับเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ ซึ่งอยู่ในวิสัยที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

ขั้นเตรียมสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ศึกษา ค้นคว้าจากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ และสิ่งที่ต้องการทราบจากการศึกษา
3. สร้างแบบสอบถาม

4. ทดสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

ขั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดส่งและเก็บแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุดเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและถูกต้อง

3. ลงรหัสข้อมูลในแต่ละส่วนของแบบสอบถาม

4. ประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

5. จัดทำรายงานประกอบการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ โดยอาศัยการประมวลผลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) โดยทำการสรุปผลการศึกษาวิจัยโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวโน้มสู่ส่วนกลาง โดยใช้สถิติ
2. ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ของลักษณะส่วนบุคคล
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สำหรับการวัดการกระจายของมัธยฐานเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง
4. ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (weight mean score) ใช้วิเคราะห์ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมที่มีต่อค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ ตามขั้นตอนที่ระบุดังนี้ (อนรรฆพนธ์ ะมิงค์วงศ์, 2543 : 35)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.21-5.0	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	มีความพึงพอใจในระดับมาก
2.61-3.40	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.81-2.60	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00-1.80	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติไคสแควร์ (Chi-square) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา รายได้ต่อปี พื้นที่เพาะปลูกการเกษตร พืชทดแทนผลตอบแทนต่อไร่ และการมีส่วนร่วมที่มีต่อความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมต่อค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ระยะเวลาในการทำวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ จะใช้ระยะเวลา 5 เดือน เริ่ม เดือน มกราคม-พฤษภาคม

2549

บทที่ 4

ผลการวิจัย และวิจารณ์

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเลเบียน
ขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะ
เรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม
จำนวน 294 ชุด ได้เก็บแบบสอบถามครบทั้ง 294 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยทำการสอบถาม
เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเลเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณี
ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม จากอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS เพื่อหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ การนำเสนอจะเป็นการนำเสนอในรูปแบบของตาราง
ข้อมูลประกอบคำบรรยายความเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเลเบียนขอลด
พื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเลเบียน
ขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่อง
คอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ความสัมพันธ์ของข้อมูลความถี่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร

ข้อมูลส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี พื้นที่
การปลูก ชนิดของการปลูกพืชทดแทน และ ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี ของ
เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเลเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณี
ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ซึ่งแสดงดังต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูลด้านอายุ โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอ
ลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ดังแสดงใน
ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลด้านอายุ

อายุ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อายุต่ำกว่า26ปี	17	5.8
อายุระหว่าง26-35ปี	39	13.3
อายุระหว่าง36-45ปี	72	24.5
อายุระหว่าง46-55ปี	107	36.4
อายุตั้งแต่56ปีขึ้นไป	59	20.0
รวม	294	100.0

ข้อมูลด้านอายุ โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่
ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม พบว่า เกษตรกรอายุ
ระหว่าง 46-55ปี ผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมเป็นกลุ่มที่มีมาก
ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.4 เกษตรกรอายุระหว่าง 36-45 ปี ผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลด
พื้นที่การปลูกกระเทียม คิดเป็นร้อยละ 24.5 เกษตรกรอายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป ผู้ปลูกกระเทียม
และลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม คิดเป็นร้อยละ 20.0 เกษตรกรอายุระหว่าง 26-35
ปี ผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม คิดเป็นร้อยละ 13.3 และ
เกษตรกรอายุต่ำกว่า 26 ปี ผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม คิด
เป็นร้อยละ 5.8 โดยภาพรวมเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูก
กระเทียมส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยกลางคนตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่มีความรับผิดชอบต่อการทำงานสูง

การศึกษาข้อมูลด้านเพศ โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียน
ขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ดังแสดงใน
ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลด้านเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศชาย	218	74.1
เพศหญิง	76	25.9
รวม	294	100.0

ข้อมูลด้านเพศโดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับคำขอชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม พบว่า เกษตรกรเพศชายผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม คิดเป็นร้อยละ 74.1 และเกษตรกรเพศหญิงผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม คิดเป็นร้อยละ 25.9 โดยภาพรวมส่วนใหญ่เกษตรกรที่ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมจะเป็นเพศชาย สาเหตุเนื่องจากเพศชายเป็นหัวหน้าครอบครัว ต้องทำงาน ส่วนเพศหญิงจะเป็นแม่บ้าน ทำงานบ้านเป็นส่วนใหญ่

การศึกษาข้อมูลด้านการศึกษา โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับคำขอชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อมูลด้านการศึกษา

การศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	51	17.3
ระดับประถมศึกษา	137	46.6
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	79	26.9
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	19	6.5
ระดับปริญญาตรี	7	2.4
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.3
รวม	294	100.0

ข้อมูลด้านการศึกษาโดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเปียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม พบว่า ผู้ปลูกกระเทียมร้อยละ 17.3 ไม่ได้เรียนหนังสือ ในกลุ่มผู้ที่เรียนหนังสือร้อยละ 46.6 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 26.9 และ 6.5 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายตามลำดับ

การศึกษาข้อมูลด้านรายได้จากการปลูกกระเทียมต่อปี โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเปียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อมูลด้านรายได้จากการปลูกกระเทียมต่อปี

รายได้จากการปลูกกระเทียมต่อปี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า50,001บาท	22	7.5
ระหว่าง50,001-100,000บาท	83	28.2
ระหว่าง100,001-150,000บาท	170	57.8
150,001บาทขึ้นไป	19	6.5
รวม	294	100.0

ข้อมูลด้านรายได้จากการปลูกกระเทียมต่อปีโดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเปียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเปียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียม ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.8 มีรายได้ระหว่าง100,001-150,000บาทจากการปลูกกระเทียมต่อปี และอีกร้อยละ 28.2 และ 7.5 มีรายได้ระหว่าง50,001-100,000บาทและต่ำกว่า 50,001 บาทตามลำดับ โดยภาพรวมเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเปียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมส่วนใหญ่จะมีรายได้จากการปลูกกระเทียมต่อปีก่อนข้างสูงเพราะเกษตรกรมีพื้นที่ทางการเกษตรเยอะ อีกทั้งที่ดินยังมีราคาก่อนข้างถูก

การศึกษาข้อมูลด้านรายได้จากการปลูกพืชทดแทนต่อปี โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ข้อมูลด้านรายได้จากการปลูกพืชทดแทนต่อปี

รายได้จากการปลูกพืชทดแทนต่อปี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า50,001บาท	78	26.5
ระหว่าง50,001-100,000บาท	175	59.5
ระหว่าง100,001-150,000บาท	26	8.8
150,001บาทขึ้นไป	15	5.2
รวม	294	100.0

ข้อมูลด้านรายได้จากการปลูกพืชทดแทนต่อปีโดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมร้อยละ 59.5 มีรายได้จากการปลูกพืชทดแทนต่อปีระหว่าง50,001-100,000บาท และอีกร้อยละ 26.5 มีรายได้จากการปลูกพืชทดแทนต่อปีต่ำกว่า 50,001 บาท เป็นที่น่าสนใจว่ามีร้อยละ 14 ของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียม มีรายได้จากการปลูกพืชทดแทนต่อปีสูงมากกว่า 100,001 บาทขึ้นไป โดยภาพรวมเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมส่วนใหญ่จะมีรายได้จากการปลูกพืชทดแทนต่อปีน้อยกว่าการปลูกกระเทียมเนื่องจากว่าเกษตรกรไม่มีความชำนาญในการปลูกพืชทดแทนเท่ากับการปลูกกระเทียมทำให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร และมีรายได้น้อยกว่าการปลูกกระเทียม

การศึกษาข้อมูลด้านพื้นที่การปลูกกระเทียม โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ข้อมูลด้านพื้นที่การปลูกกระเทียม

พื้นที่การปลูกกระเทียม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า6ไร่	65	22.1
ระหว่าง6-10ไร่	172	58.5
ระหว่าง11-15ไร่	32	10.9
16 ไร่ขึ้นไป	25	8.5
รวม	294	100.0

ข้อมูลด้านพื้นที่การปลูกกระเทียม โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียมพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียม ร้อยละ 58.5 มีพื้นที่การปลูกกระเทียมระหว่าง 6-10 ไร่ และอีกร้อยละ 22.1 มีพื้นที่การปลูกกระเทียมต่ำกว่า 6 ไร่ ร้อยละ 19.4 มีพื้นที่การปลูกกระเทียม 11 ไร่ขึ้นไป โดยภาพรวมเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ในการปลูกกระเทียมค่อนข้างเยอะพอสมควรเนื่องจากว่าราคาที่ดินไม่แพงเท่าที่ควร สามารถซื้อหาจับจองมาเป็นเจ้าของได้ง่าย และเกษตรกรก็มีความชำนาญในการปลูกระเทียมเพราะกระเทียมปลูกง่าย และให้ราคาดี

การศึกษาข้อมูลด้านพื้นที่การปลูกพืชทดแทน โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ข้อมูลด้านพื้นที่การปลูกพืชทดแทน(ตามนิยามศัพท์)

พื้นที่การปลูกพืชทดแทน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า6ไร่	186	63.3
ระหว่าง6-10ไร่	74	25.2
ระหว่าง11-15ไร่	20	6.8
16ไร่ขึ้นไป	14	4.7
รวม	294	100.0

ข้อมูลด้านพื้นที่การปลูกพืชทดแทนอื่นๆ ซึ่งได้แก่ ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ พักทอง แตงโม กระหล่ำปลี โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับคำขออนุญาตลดพื้นที่การปลูกกระเทียมพบว่า ร้อยละ 63.3 มีพื้นที่การปลูกพืชทดแทนต่ำกว่า 6 ไร่ และอีกร้อยละ 25.2 มีพื้นที่การปลูกพืชทดแทนระหว่าง 6-10 ไร่ ร้อยละ 11.5 มีพื้นที่ การปลูกพืชทดแทน 11 ไร่ขึ้นไป โดยภาพรวมเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมส่วนใหญ่ จะมีพื้นที่การปลูกทดแทนน้อยเนื่องจากว่าเกษตรกรไม่มีความชำนาญในการปลูกพืชทดแทนชนิดต่างๆ ที่ภาครัฐนำมาให้ปลูก อีกทั้งยังกลัวว่าจะไม่ได้กำไรเท่ากับการปลูกกระเทียม

การศึกษาข้อมูลด้านชนิดการปลูกพืชทดแทน โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับคำขออนุญาตลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ข้อมูลด้านชนิดการปลูกพืชทดแทน(ตามนิยามศัพท์)

ชนิดการปลูกพืชทดแทน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ถั่วเหลือง	99	33.7
ถั่วลิสง	77	26.2
ข้าวโพด	37	12.6
ยาสูบ	33	11.2
ฟักทอง	22	7.5
แตงโม	13	4.4
กะหล่ำปลี	13	4.4
รวม	294	100.0

จากข้อมูลในตารางที่ 9 พบว่า เกษตรกรร้อยละ 83.7 ได้ไปลงทะเบียนประเภทของพืชที่ปลูกทดแทนกระเทียมเป็นพืชไร่ 4 ชนิด กล่าวคือ ร้อยละ 33.7 จะปลูกถั่วเหลือง ร้อยละ 26.2 จะปลูกถั่วลิสง ร้อยละ 12.6 จะปลูกข้าวโพด และร้อยละ 11 จะปลูกยาสูบตามลำดับ ส่วนเกษตรกรอีกร้อยละ 16.3 ลงทะเบียนไว้ว่าจะปลูกพืชทดแทนประเภทผัก อันได้แก่ ฟักทอง แตงโม และกะหล่ำปลี โดยภาพรวมเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมส่วนใหญ่ จะปลูกพืชทดแทนคือ ถั่วเหลือง เนื่องจากว่าบริเวณนี้มีการแปรรูปถั่วเหลืองขายในรูปของ ถั่วเน่า ถั่วเน่าแผ่นขาย และมีคนนิยมบริโภคกันเป็นจำนวนมากเพราะราคาถูกและมีรสชาติอร่อย

การศึกษาข้อมูลด้านผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ข้อมูลด้านผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี

ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า6,000บาท	194	66.0
6,000-10,000บาท	87	29.6
10,001-14,000บาท	9	3.1
14,001ขึ้นไป	4	1.3
รวม	294	100.0

ข้อมูลด้านผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี โดยศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียม ร้อยละ 66.6 มีผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี ต่ำกว่า 6,000 บาท และอีกร้อยละ 29.6 มีผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี 6,000-10,000 บาท ร้อยละ 4.4 มีผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี 10,001 บาทขึ้นไป โดยภาพรวมเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมส่วนใหญ่จะมีผลตอบแทนจากการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี น้อย เนื่องจากว่าไม่มีความชำนาญในการปลูกทำให้ผลผลิตที่ออกมาน้อยและไม่มีคุณภาพ

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม และลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม	ค่าเฉลี่ย	SD	ความพึง พอใจ
ความพึงพอใจด้านพื้นที่			
ขนาดพื้นที่ที่อนุญาตปลูกกระเทียม	2.23	0.92	น้อย
ขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน	2.21	0.95	น้อย
นโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม	2.19	0.89	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.21	0.92	น้อย
ความพึงพอใจด้านการรับค่าชดเชยจากรัฐบาล			
ขั้นตอนการจ่ายเงิน	2.35	0.98	น้อย
หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก*	2.31	0.93	น้อย
การรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000/ไร่	2.26	0.88	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.30	0.93	น้อย
ความพึงพอใจด้านการปลูกพืชทดแทน			
ชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก	2.36	0.99	น้อย
รายได้จากการปลูกพืชทดแทน	2.28	0.93	น้อย
วิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน	2.24	0.93	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.29	0.95	น้อย

จากการศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม พบว่า **ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านพื้นที่**นั้นส่งผลให้เกษตรกรอยู่ในระดับความพึงพอใจน้อย เกษตรกรยังคงต้องการใช้พื้นที่ที่มีอยู่มาปลูกกระเทียมทั้งหมดเพราะเกษตรกรคิดว่ามีรายได้ที่แน่นอน

และมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อกระเทียมทั้งสดและแห้งถึงที่บ้าน อีกทั้งเกษตรกรยังมีความชำนาญในด้านพื้นที่การปลูกว่าพื้นที่นี้เหมาะจะปลูกกระเทียมแต่ไม่ทราบว่าพื้นที่ของตนเหมาะที่จะปลูกพืชทดแทนชนิดไหนจึงจะได้ราคาดีเท่ากับหรือมากกว่าการปลูกกระเทียม

ด้านความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการรับค่าชดเชยนั้น ส่งผลให้เกษตรกรอยู่ในระดับความพึงพอใจน้อย เนื่องจากว่าเงินชดเชยราคาที่เกษตรกรจะได้รับ 12,000 บาทต่อไร่ ถือว่าค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับรายได้ที่เกษตรกรจะได้รับหากทำการเพาะปลูกเองถึงแม้ว่าราคากระเทียมในแต่ละเดือนจะไม่เท่ากันก็ตาม โดยขั้นตอนการรับค่าชดเชยราคามีความยุ่งยากมาก โดยการแบ่งจ่ายรายได้นั้นอาจจะแบ่งจ่ายเป็นรายปีหรือแบ่งจ่ายตามความจำเป็นในการลงทุนปลูกพืชอื่น ๆ ทดแทน ซึ่งไม่มีความแน่นอนให้กับเกษตรกรในการแบ่งจ่ายความพึงพอใจของเกษตรกรจึงอยู่ในระดับที่น้อย

ด้านความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการปลูกพืชทดแทนนั้น ส่งผลให้เกษตรกรอยู่ในระดับความพึงพอใจน้อย เนื่องจากเกษตรกรไม่ต้องการปลูกพืชทดแทนชนิดอื่น เพราะว่าเกษตรกรไม่มีชำนาญในการปลูกพืชอื่น ๆ และทัศนคติของเกษตรกรยังหวังว่าราคาของกระเทียมจะเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต โดยพืชทดแทนราคาของพืชทดแทนมีราคาที่ถูกลงและไม่แน่นอน

ตอนที่ 2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของเกษตรกร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมใน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบสมมุติฐานการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษารายได้ต่อปี พื้นที่เพาะปลูกการเกษตร พืชทดแทน ผลตอบแทนต่อไร่ และการมีส่วนร่วมที่มีต่อความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมต่อค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมใน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ chi-square test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05

(แสดงในภาคผนวก ก ตารางที่ 1-63)

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา กับขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม ขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน นโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ขั้นตอนการจ่ายเงิน หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก* การรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่ ชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก รายได้จากการปลูกพืชทดแทน วิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน มีดังนี้

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	df	P-value
อายุ	4.107	4	0.392 ^{NS}
เพศ	0.326	2	0.849 ^{NS}
การศึกษา	3.376	4	0.497 ^{NS}

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

อายุ เพศ การศึกษาไม่มีความแตกต่างกันกับขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียมที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	df	P-value
อายุ	2.740	4	0.602 ^{NS}
เพศ	3.294	2	0.193 ^{NS}
การศึกษา	0.215	4	0.995 ^{NS}

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

อายุ เพศ การศึกษาไม่มีความแตกต่างกันกับขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	df	P-value
อายุ	1.788	4	0.775 ^{NS}
เพศ	0.547	2	0.761 ^{NS}
การศึกษา	6.386	4	0.172 ^{NS}

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

อายุ เพศ การศึกษาไม่มีความแตกต่างกันกับนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียมที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับขั้นตอนการจ่ายเงิน

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	df	P-value
อายุ	4.108	4	0.392 ^{NS}
เพศ	0.031	2	0.985 ^{NS}
การศึกษา	7.666	4	0.100 ^{NS}

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

อายุ เพศ การศึกษาไม่มีความแตกต่างกันกับขั้นตอนการจ่ายเงินที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของ คชก*

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	df	P-value
อายุ	4.993	4	0.288 ^{NS}
เพศ	2.838	2	0.242 ^{NS}
การศึกษา	5.164	4	0.271 ^{NS}

NS = Significance

* = Significance 0.05

อายุ เพศ การศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันกับหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก* ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	df	P-value
อายุ	2.232	4	0.693 ^{NS}
เพศ	1.187	2	0.552 ^{NS}
การศึกษา	6.681	4	0.154 ^{NS}

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

อายุ เพศ การศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันกับการรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	df	P-value
อายุ	4.692	4	0.320 ^{NS}
เพศ	4.209	2	0.122 ^{NS}
การศึกษา	11.324	4	0.023*

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

อายุและเพศไม่มีความแตกต่างกันกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูกที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การศึกษามีความแตกต่างกันกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูกที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรายได้จากการปลูกพืชทดแทน

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	df	P-value
อายุ	3.564	4	0.468 ^{NS}
เพศ	6.569	2	0.037*
การศึกษา	1.648	4	0.800 ^{NS}

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

อายุและการศึกษาไม่มีความแตกต่างกันกับรายได้จากการปลูกพืชทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เพศมีความแตกต่างกันกับรายได้จากการปลูกพืชทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	df	P-value
อายุ	1.782	4	0.776 ^{NS}
เพศ	0.811	2	0.667 ^{NS}
การศึกษา	10.812	4	0.029 [*]

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

อายุและการศึกษาไม่มีความแตกต่างกันกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การศึกษามีความแตกต่างกันกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ รายได้ต่อปี พื้นที่การปลูก ชนิดของการปลูกพืชทดแทน ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี กับขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม ขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน นโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ขั้นตอนการจ่ายเงิน หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก* การรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่ ชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก รายได้จากการปลูกพืชทดแทน วิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน มีดังนี้

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	χ^2	df	P-value
รายได้ต่อปี	2.928	6	0.818 ^{NS}
พื้นที่การปลูก	13.155	6	0.041 [*]
ชนิดของการปลูกพืชทดแทน	20.776	12	0.054 ^{NS}
ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี	19.371	6	0.004 [*]

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

รายได้ต่อปีไม่มีความแตกต่างกันกับขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียมที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

พื้นที่การปลูก ชนิดของการปลูกพืชทดแทน และผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีมีความแตกต่างกันกับขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียมที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	χ^2	df	P-value	
รายได้ต่อปี	4.191	6	0.651	NS
พื้นที่การปลูก	4.762	6	0.575	NS
ชนิดของการปลูกพืชทดแทน	20.060	12	0.066	NS
ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี	3.763	6	0.709	NS

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

รายได้ต่อปี พื้นที่การปลูก และผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีไม่มีความแตกต่างกันกับขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ชนิดของการปลูกพืชทดแทนมีความแตกต่างกันกับขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	χ^2	df	P-value	
รายได้ต่อปี	2.472	6	0.872	NS
พื้นที่การปลูก	2.832	6	0.830	NS
ชนิดของการปลูกพืชทดแทน	29.888	12	0.003	*
ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี	1.608	6	0.952	NS

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

รายได้ต่อปี พื้นที่การเพาะปลูก และผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี ไม่มีความแตกต่างกันกับนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียมที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ชนิดของการปลูกพืชทดแทนมีความแตกต่างกันกับนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียมที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับขั้นตอนการจ่ายเงิน

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	χ^2	df	P-value	
รายได้ต่อปี	21.542	6	0.001	*
พื้นที่การปลูก	8.628	6	0.196	NS
ชนิดของการปลูกพืชทดแทน	24.414	12	0.018	*
ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี	3.137	6	0.791	NS

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

พื้นที่การปลูกและผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี ไม่มีความแตกต่างกันกับขั้นตอนการจ่ายเงินที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

รายได้ต่อปีและชนิดของการปลูกพืชทดแทนมีความแตกต่างกันกับขั้นตอนการจ่ายเงินที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก*

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	χ^2	df	P-value	
รายได้ต่อปี	4.703	6	0.582	NS
พื้นที่การปลูก	13.743	6	0.033	*
ชนิดของการปลูกพืชทดแทน	22.006	12	0.037	*
ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี	1.411	6	0.965	NS

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

รายได้ต่อปีและผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีไม่มีความแตกต่างกันกับหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก* ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

พื้นที่การปลูกและชนิดของการปลูกพืชทดแทนมีความแตกต่างกันกับหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของ คชก* ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	χ^2	df	P-value	
รายได้ต่อปี	11.920	6	0.064	NS
พื้นที่การปลูก	7.188	6	0.304	NS
ชนิดของการปลูกพืชทดแทน	22.530	12	0.032	*
ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี	5.969	6	0.427	NS

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

พื้นที่การปลูกและผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีไม่มีความแตกต่างกันกับการรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

รายได้ต่อปีและชนิดของการปลูกพืชทดแทนมีความแตกต่างกันกับการรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับชนิดของการปลูกพืชทดแทน

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	χ^2	df	P-value	
รายได้ต่อปี	14.357	6	0.026	*
พื้นที่การปลูก	8.563	6	0.200	NS
ชนิดของการปลูกพืชทดแทน	17.145	12	0.144	NS
ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี	6.727	6	0.347	NS

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

พื้นที่การเพาะปลูก ชนิดของการปลูกพืชทดแทน และผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี ไม่มีความแตกต่างกันกับชนิดของการปลูกพืชทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

รายได้ต่อปี มีความแตกต่างกันกับชนิดของการปลูกพืชทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับรายได้จากการปลูกพืชทดแทน

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	χ^2	df	P-value	
รายได้ต่อปี	8.647	6	0.194	NS
พื้นที่การปลูก	12.906	6	0.045	*
ชนิดของการปลูกพืชทดแทน	16.396	12	0.174	NS
ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี	2.647	6	0.852	NS

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

รายได้ต่อปี ชนิดของการปลูกพืชทดแทนและผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ ไม่มีความแตกต่างกันกับรายได้จากการปลูกพืชทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

พื้นที่การปลูกมีความแตกต่างกันกับรายได้จากการปลูกพืชทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	χ^2	df	P-value	
รายได้ต่อปี	3.649	6	0.724	NS
พื้นที่การปลูก	12.677	6	0.048	*
ชนิดของการปลูกพืชทดแทน	29.825	12	0.003	*
ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี	16.500	6	0.011	*

NS = Non Significance

* = Significance 0.05

รายได้ต่อไปไม่มีความแตกต่างกันกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนที่ระดับ
นัยสำคัญ 0.05

พื้นที่การปลูก ชนิดของการปลูกพืชทดแทน ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อ
ปีมีความแตกต่างกันกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ทำการวิจัย ได้นำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งการนำเสนอตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในกรณีได้รับเงินค่าชดเชยจากสำนักงานเกษตรอำเภอแม่สะเรียง หลังจากมีนโยบายให้ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม ในกรณีที่สำนักงานเกษตรอำเภอได้นำพืชทดแทนชนิดอื่นให้เกษตรกรเพาะปลูก หลังจากมีนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจจากรายได้จากการปลูกพืชทดแทนชนิดอื่นหลังจากลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม ได้ข้อมูลจำนวน 294 ชุด โดยทำการสอบถามเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ในเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกร

จากการวิจัยครั้งนี้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 74.1 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 25.9 มีช่วงอายุระหว่าง 46-55 ปีคิดเป็นร้อยละ 36.4 ร้อยละ 46.6 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 57.8 มีรายได้ระหว่าง 100,001-150,000 บาทจากการปลูกกระเทียมต่อปี ร้อยละ 59.5 มีรายได้ระหว่าง 50,001-100,000 บาทจากการปลูกพืชทดแทนต่อปี มีพื้นที่การปลูกกระเทียมระหว่าง 6-10 ไร่คิดเป็นร้อยละ 58.5 และ

ร้อยละ 63.3 มีพื้นที่การปลูกพืชทดแทนต่ำกว่า 5 ไร่ และส่วนใหญ่นิยมปลูกพืชที่เกษตรกรอำเภอ
แนะนำให้ปลูกแทนกระเทียมคือปลูกถั่วเหลืองโดยคิดเป็นร้อยละ 33.2 รองลงมาที่เกษตรกร
นิยมปลูกคือ ถั่วลิสง คิดเป็นร้อยละ 26.2 โดยส่วนใหญ่มีผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อ
ไร่/ปี ต่ำกว่า 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.0

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม

ความพึงพอใจด้านลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

การวิจัยระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอ
ลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับคำชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม พบว่า ความพึง
พอใจของเกษตรกรด้านพื้นที่ มีระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจต่อนโยบายการลดพื้นที่การ
ปลูกในระดับน้อย ความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่เกษตรกรปลูกกระเทียมในระดับน้อย ความ
พึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชทดแทนในระดับน้อย

ความพึงพอใจด้านการรับเงินค่าชดเชย

ผลการวิจัยระดับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการรับเงินค่าชดเชย มีระดับ
ความคิดเห็นต่อความพึงพอใจการรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่ในระดับน้อย
ความพึงพอใจกับขั้นตอนการจ่ายเงินค่าชดเชยในระดับน้อย ความพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์และ
แนวทางปฏิบัติของ คชก* ในระดับน้อย

ความพึงพอใจด้านการปลูกพืชทดแทน

ผลการวิจัยระดับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการปลูกพืชทดแทน มีระดับ
ความคิดเห็นต่อความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่เกษตรกรนำมาปลูกทดแทนในระดับน้อย
ความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทนในระดับน้อย ความพึงพอใจกับชนิดของพืช
ทดแทนที่เกษตรกรปลูกในระดับน้อย

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ คือ ความพึงพอใจของ
เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและ ลงทะเบียน ขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับคำชดเชย
กรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ในเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความแตกต่าง
กันตาม ปัจจัยส่วนบุคคล สรุปผลได้ดังนี้

การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อการรับเงินค่าชดเชย
จำนวน 12,000 บาทต่อไร่โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจต่อการรับเงินค่าชดเชย
จำนวน 12,000 บาทต่อไร่ ในระดับน้อย

อายุไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทนโดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทนในระดับน้อย

อายุไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนในระดับน้อย

เพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูกในระดับน้อย

เพศมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทนในระดับน้อย

เพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนในระดับน้อย

การศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูกในระดับน้อย

การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทนในระดับน้อย

การศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนในระดับน้อย

ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและ ลงทะเบียน ขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ในเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความแตกต่างกันตาม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สรุปผลได้ดังนี้

ด้านพื้นที่

รายได้ต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ปลูกกระเทียม โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ปลูกกระเทียมในระดับน้อย

รายได้ต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทนในระดับน้อย

ด้านการปลูกพืชทดแทน

รายได้ต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนโดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนในระดับน้อย

พื้นที่การปลูกมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทนโดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทนในระดับน้อย

พื้นที่การปลูกมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนโดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนในระดับน้อย

ชนิดของการปลูกพืชทดแทนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูกโดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูกในระดับน้อย

ชนิดของการปลูกพืชทดแทนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทนในระดับน้อย

ชนิดของการปลูกพืชทดแทนมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนในระดับน้อย

ผลตอบแทนของการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูกในระดับน้อย

ผลตอบแทนของการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจต่อรายได้จากการปลูกพืชทดแทนในระดับน้อย

ผลตอบแทนของการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีระดับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทนในระดับน้อย

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณี ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในกรณีได้รับค่าชดเชยจากสำนักงานเกษตรอำเภอแม่สะเรียง หลังจากมีนโยบายให้ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจน้อย ในกรณีได้รับค่าชดเชยจากการลดพื้นที่การปลูกกระเทียมซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปัญญาลักษณ์ สุวรรณ (2548) ที่ศึกษาผลกระทบจากเอฟทีเอ ต่อเกษตรกร พบว่าเกษตรกรที่ปลูกกระเทียมและหอมแดง ไม่ได้รับเงินอุดหนุนหรือชดเชยจากรัฐเลย ผู้ปลูกกระเทียมบางรายหันไปปลูกพืชอย่างอื่นจะได้รับเงินชดเชยจากรัฐปีละ 12,000 บาทต่อไร่ แต่เมื่อปลูกพืชชนิดอื่นแล้วไม่มีเกษตรกรผู้ใดได้รับเงินค่าชดเชยเลยเพราะรัฐมีขั้นตอนการรับค่าชดเชยที่ยุ่งยากมาก เกษตรกรไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม ในกรณีที่สำนักงานเกษตรอำเภอได้นำพืชทดแทนชนิดอื่นให้เกษตรกรเพาะปลูก หลังจากมีนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ คอลัมน์ เซอร์เวย์ประชาชนชาติของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ

(2547) ได้กล่าวไว้ว่า การที่รัฐบาลบอกให้ลดพื้นที่การปลูกกระเทียมนั้นมันไม่สามารถทำได้ง่ายๆ และไม่รู้ว่ถ้าปลูกพืชอย่างทีทางรัฐแนะนำให้ปลูกจะคุ้มค้กับก่นำไปเพาะปลูกหรือไม่ เพราะไม่รู้ว่ราคจะเป็นย้งไ่ หลายคนทีอำเภอไชยปรากกร จ้งหวัดเชียงใหมได้ปลูกกะหล่ำ แทนการปลูกกระเทียมตามทีทางรัฐบาลได้แนะนำให้ปลูก แต่เมื่อปลูกแล้วราคาไม่ดี ในทีสุด เกษตรกรจ้งโ่กะหล่ำให้วักกินเพราะมันไม่คุ้มค้ทีเรากะเก็บไปขาย เนื่องจากมีต้นทุนเยอะกว่า และเกษตรกรอำเภอไม่ได้เข้ามาช่วยอะไร

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทนชนิดอื่นหลังจากลดพื้นที่การปลูกกระเทียม พบว่ เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาสถานการณ์ของจ้งหวัดแม่ฮ่องสอนของ ศักดิ์ศรี คำหล่ำ (2548) เกษตรกรสามารถประคับประคองตัวเองได้ด้วยการปรับตัวเองและเกษตรกรไม่ได้พึ่งพิชเดียว แต่ละคนมีการปลูกพืชหลายอย่าง เช่น ปลูกลำไย ปลูกข้าวโพด และปลูกข้าว ซึ่งความยืดหยุ่นเหล่านี้ทำให้เกษตรกรพอเอาตัวรอดไปได้ ประกอบกับแหล่งเงินกู้ยืมของหมู่บ้านซึ่งมีหลายกองทุนจากแหล่งต่างๆ ทำให้เกษตรกรเหล่านี้มีแหล่งเงินทุนเพื่อแก้ความขัดสนเฉพาะหน้าได้ แต่ในระยะยาวนั้นหนี้สินครัวเรือนอาจจะเพิ่มมากขึ้นจนถึงขีดอันตราย ถ้ารายได้ของเกษตรกรยังไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

ข้อเสนอแนะ

ข้อมูลทีได้จากการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ในการใช้ผลการวิจัยมาเป็นแนวทางปรับปรุงและแก้ไข การลดพื้นที่การปลูกกระเทียมและส่งเสริมการปลูกพืชทดแทน เพื่อตอบสนองความต้องการแก่เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมได้อย่างสมบูรณ์และสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายทีกำหนดไว้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

จากการทดสอบสมมติฐานระหว่าง อายุ เพศ การศึกษา รายได้ต่อปี พื้นที่การปลูก ชนิดของการปลูกพืชทดแทน ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี กับ ขนาดพื้นที่ทีปลูกกระเทียม ขนาดพื้นที่ทีส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน นโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ขั้นตอนการจ่ายเงิน หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก* การรับเงินค่าชดเชยจำนวน12,000 บาทต่อไร่ ชนิดของการปลูก รายได้จากการปลูกพืชทดแทน วิธีการปลูกพืชทีนำมาปลูกทดแทน โดยส่วนใหญ่เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับน้อย เรื่องขนาดพื้นที่ทีปลูกกระเทียม ขนาดพื้นที่ทีส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน นโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ขั้นตอนการจ่ายเงิน หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก* การรับเงินค่าชดเชยจำนวน12,000บาทต่อไร่ ชนิดของ

การปลูก รายได้จากการปลูกพืชทดแทน วิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน ดังนั้น คชก ควรพิจารณาเรื่องข้างต้นให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรได้รับความพึงพอใจสูงขึ้น โดย

1. คชก ควรทำความเข้าใจกับเกษตรกรที่ปลูกกระเทียมเรื่องที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชทดแทนการปลูกกระเทียม โดยให้ปลูกควบคู่ไปกับการปลูกกระเทียม หรือปลูกพืชทดแทนอย่างเดียว เพื่อลดพื้นที่การปลูกกระเทียมของเกษตรกร

2. ควรมีการศึกษาเรื่องการปลูกพืชทดแทนอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ ฟักทอง แตงโม กระหล่ำปลีเพื่อที่จะได้นำมาปลูกในพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตกระเทียม เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี

3. เกษตรอำเภอแม่สะเรียงควรจะลดขั้นตอนในการรับเงินค่าชดเชยให้น้อยลง เพื่อสะดวกต่อเกษตรกรที่มารับเงินค่าชดเชย

4. คณะกรรมการช่วยเหลือนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร(คชก) ควรทำการพิจารณาค่าชดเชยที่ช่วยเหลือเกษตรกรใหม่ว่าเพียงพอต่อการที่ให้เกษตรกรหันไปปลูกพืชอย่างอื่นแทนการปลูกกระเทียม

5. คณะกรรมการช่วยเหลือนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร(คชก) ควรทำการวิจัยพืชที่จะนำมาปลูกทดแทนกระเทียมซึ่งพืชทดแทนได้แก่ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ ฟักทอง แตงโม กระหล่ำปลี ว่ามีความเหมาะสมต่อสภาพดิน ฟ้า อากาศ ของอำเภอแม่สะเรียงหรือไม่ ก่อนที่จะนำมาให้เกษตรกรปลูกและมีการฝึกอบรมวิธีการปลูกพืชทดแทนดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้

6. ควรศึกษาตลาดของพืชที่นำมาปลูกทดแทนกระเทียม ซึ่งพืชทดแทนได้แก่ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ ฟักทอง แตงโม กระหล่ำปลีให้แก่เกษตรกรที่ลงทะเบียนลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนของลดพื้นที่การปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณี ลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีการปลูกกระเทียม

2. ควรมีการศึกษาถึงเรื่องการปลูกพืชทดแทนอื่น ๆ ที่สามารถนำมาปลูกในพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม เพื่อเพิ่มกำลังการผลิตในด้านพื้นที่ และผลตอบแทนที่จะได้รับ

บรรณานุกรม

- กรมการค้าภายใน. 2548. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร(คชก) ครั้งที่ 13/2548 (ครั้งที่ 165). [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา www.dit.go.th/contentdetail.asp?typeid=16&catid=1010102&ID=1185 (9 กันยายน 2548)
- กรมส่งเสริมการเกษตร 2546. วิธีการปลูกกระเทียม. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.doae.go.th/plant/garlic.htm (15 กุมภาพันธ์ 2546)
- กรรณิการ์ จันทร์แก้ว. 2538. ความพึงพอใจต่อระบบการและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร:ศึกษากรณีสำนักงานเขตประเวศ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2548. ประกาศคณะกรรมการดำเนินงานตามมาตรการแทรกแซงตลาดกระเทียมจังหวัดแม่ฮ่องสอน ฤดูกาลผลิต ปี 2547/2548. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ดำรง งามตรง. 2541. การวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของราคาระเทียมในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงปี 2524-2540. เชียงใหม่ : การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2535. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อัสระยาสาสน์.
- ปัญญาธิ์ สุวรรณ. 2548. ผลกระทบจากเอฟทีเอต่อเกษตรกร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ผู้จัดการออนไลน์. 2547. เกษตรกรพะเยาครวญ FTA ไทย-จีน พ่นพิษ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา. www2.manager.co.th/asp-bin (3 พฤษภาคม 2547).
- _____. 2546. จับชีพจรเกษตรกรไทยใต้เงื้อมมือ FTA ไทย-จีน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา. www2.manager.co.th/asp-bin (30 มิถุนายน 2546).
- พยงรัตน์ ทวีรัตน์. 2536. การเตรียมความพร้อมข้อมูลก่อนการวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อัสระยาสาสน์.
- พวงทอง อารีโกศ. 2544. การวิเคราะห์อุปทานกระเทียมของประเทศไทย ปี 2525/2526-2542/2543. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัชณี ปัญญา. 2544. ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกกระเทียมของเกษตรกรในเขตอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : ปัญหาพิเศษปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศักดิ์ศรี คำหล้า. 2548. การวิเคราะห์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน. เชียงใหม่: ปัญหาพิเศษปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2543. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2544. การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

สิทธิชัย ประเสริฐศรี. 2546. เวทีนำเสนอผลงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นระดับจังหวัด “ประเด็นเกษตรยั่งยืน”. [ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา

www.geocities.com/maehongson_node/present_1.html (10 กันยายน 2546).

หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ. 2547. เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมเจอพิษกระเทียมทะลักจากจีน ผลจากการเปิดการเสรีกับจีน. [ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา

<http://www.matichon.co.th/prachachat/> (พฤษภาคม 2547).

หลุย จำปาเทศ. 2533. จิตวิทยาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารี เพชรผุด. 2529. ความพึงพอใจของพนักงาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล
ปัจจัยทางเศรษฐกิจกับความพึงพอใจของเกษตรกร

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ เพศ การศึกษา รายได้ต่อปี พื้นที่การปลูก ชนิดของการปลูกพืชทดแทน ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปี กับขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม ขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน นโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม ขั้นตอนการจ่ายเงิน หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก* การรื้อเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่ ชนิดของการปลูกพืชทดแทนที่ปลูก รายได้จากการปลูกพืชทดแทน วิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อนโยบายการลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

อายุ	ความพึงพอใจต่อนโยบายการลดพื้นที่การปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 36 ปี	40 (71.4)	9 (16.1)	7 (12.5)	56 (100.0)
ระหว่าง 36-45 ปี	60 (83.3)	7 (9.7)	5 (6.9)	72 (100.0)
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	135 (81.3)	14 (8.4)	17 (10.2)	166 (100.0)
รวม	235 (79.9)	30 (10.2)	29 (9.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 4.107 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .392$$

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่เกษตรกร
ปลูกกระเทียม

อายุ	ความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 36 ปี	41 (73.2)	10 (17.9)	5 (8.9)	56 (100.0)
ระหว่าง 36-45 ปี	58 (80.6)	6 (8.3)	8 (11.1)	72 (100.0)
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	128 (77.1)	20 (12.0)	18 (10.8)	166 (100.0)
รวม	227 (77.2)	36 (12.2)	31 (10.5)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 2.740 \text{ df} = 4 \text{ P-value} = .602$$

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริม
ให้เกษตรกรปลูกพืชทดแทน

อายุ	ความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้เกษตรกร ปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 36 ปี	42 (75.0)	7 (12.5)	7 (12.5)	56 (100.0)
ระหว่าง 36-45 ปี	59 (81.9)	8 (11.1)	5 (6.9)	72 (100.0)
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	125 (75.3)	21 (12.7)	20 (12.0)	166 (100.0)
รวม	226 (76.9)	36 (12.2)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 1.788 \text{ df} = 4 \text{ P-value} = .775$$

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อการรับเงินค่าชดเชย
จำนวน 12,000 บาทต่อไร่

อายุ	ความพึงพอใจต่อการรับเงินค่าชดเชยจำนวน12,000 บาทต่อไร่			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 36 ปี	41 (73.2)	7 (12.5)	8 (14.3)	56 (100.0)
ระหว่าง 36-45 ปี	62 (86.1)	6 (8.3)	4 (5.6)	72 (100.0)
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	127 (76.5)	19 (11.4)	20 (12.0)	166 (100.0)
รวม	230 (78.2)	32 (10.9)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 4.108 \text{ df} = 4 \text{ P-value} = .392$$

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรกับความพึงพอใจกับขั้นตอนการจ่ายเงิน
ค่าชดเชย

อายุ	ความพึงพอใจกับขั้นตอนการจ่ายเงินค่าชดเชย			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 36 ปี	38 (67.9)	5 (8.9)	13 (23.2)	56 (100.0)
ระหว่าง 36-45 ปี	54 (75.0)	10 (13.9)	8 (11.1)	72 (100.0)
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	126 (75.9)	19 (11.4)	21 (12.7)	166 (100.0)
รวม	218 (74.1)	34 (11.6)	42 (14.3)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 4.993 \text{ df} = 4 \text{ P-value} = .288$$

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์และ
แนวทางการปฏิบัติของ คชก*

อายุ	ความพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติ ของคชก*			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 36 ปี	42 (75.0)	5 (8.9)	9 (16.1)	56 (100.0)
ระหว่าง 36-45 ปี	57 (79.2)	6 (8.3)	9 (12.5)	72 (100.0)
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	125 (75.3)	22 (13.3)	19 (11.4)	166 (100.0)
รวม	224 (76.2)	33 (11.2)	37 (12.6)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 2.232 \text{ df} = 4 \text{ P-value} = .693$$

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรกับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมา
ปลูกทดแทน

อายุ	ความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 36 ปี	48 (85.7)	3 (5.4)	5 (8.9)	56 (100.0)
ระหว่าง 36-45 ปี	58 (80.6)	9 (12.5)	5 (6.9)	72 (100.0)
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	129 (77.7)	14 (8.4)	23 (13.9)	166 (100.0)
รวม	235 (79.9)	26 (8.8)	33 (11.2)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 4.692 \text{ df} = 4 \text{ P-value} = .320$$

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรกับความพึงพอใจกับรายได้จากการปลูกพืชทดแทน

อายุ	ความพึงพอใจกับรายได้จากการปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 36 ปี	45 (80.4)	5 (8.9)	6 (10.7)	56 (100.0)
ระหว่าง 36-45 ปี	50 (69.4)	12 (16.7)	10 (13.9)	72 (100.0)
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	131 (78.9)	16 (9.6)	19 (11.4)	166 (100.0)
รวม	226 (76.9)	33 (11.2)	35 (11.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 3.564 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .468$$

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรกับความพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก

อายุ	ความพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 36 ปี	44 (78.6)	5 (8.9)	7 (12.5)	56 (100.0)
ระหว่าง 36-45 ปี	50 (69.4)	11 (15.3)	11 (15.3)	72 (100.0)
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	121 (72.9)	19 (11.4)	26 (15.7)	166 (100.0)
รวม	215 (73.1)	35 (11.9)	44 (15.0)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 1.782 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .776$$

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อนโยบายการลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

เพศ	ความพึงพอใจต่อนโยบายการลดพื้นที่การปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ชาย	175 (80.3)	21 (9.6)	22 (10.1)	218 (100.0)
หญิง	60 (78.9)	9 (11.8)	7 (9.2)	76 (100.0)
รวม	235 (79.9)	30 (10.2)	29 (9.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = .326 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .849$$

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ให้เกษตรกรปลูกกระเทียม

เพศ	ความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ให้เกษตรกรปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ชาย	174 (79.8)	24 (11.0)	20 (9.2)	218 (100.0)
หญิง	53 (69.7)	12 (15.8)	11 (14.5)	76 (100.0)
รวม	227 (77.2)	36 (12.2)	31 (10.5)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 3.294 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .193$$

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชทดแทน

ความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้เกษตรกร				
เพศ	ปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ชาย	169	27	22	218
	(77.5)	(12.4)	(10.1)	(100.0)
หญิง	57	9	10	76
	(75.0)	(11.8)	(13.2)	(100.0)
รวม	226	36	32	294
	(76.9)	(12.2)	(10.9)	(100.0)

$$\chi^2 = .547 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .761$$

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อการรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่

ความพึงพอใจต่อการรับเงินค่าชดเชยจำนวน12,000				
เพศ	บาทต่อไร่			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ชาย	170	24	24	218
	(78.0)	(11.0)	(11.0)	(100.0)
หญิง	60	8	8	76
	(78.9)	(10.5)	(10.5)	(100.0)
รวม	230	36	32	294
	(78.2)	(12.2)	(10.9)	(100.0)

$$\chi^2 = .031 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .985$$

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรกับความพึงพอใจกับขั้นตอนการจ่ายเงิน
ค่าชดเชย

เพศ	ความพึงพอใจกับขั้นตอนการจ่ายเงินค่าชดเชย			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ชาย	160 (73.4)	29 (13.3)	29 (13.3)	218 (100.0)
หญิง	58 (76.3)	5 (6.6)	13 (17.1)	76 (100.0)
รวม	218 (74.1)	34 (11.6)	42 (14.3)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 2.838 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .242$$

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์และ
แนวทางการปฏิบัติของ คชก*

เพศ	ความพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติ ของคชก*			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ชาย	169 (77.5)	22 (10.1)	27 (12.4)	218 (100.0)
หญิง	55 (72.4)	11 (14.5)	10 (13.2)	76 (100.0)
รวม	224 (76.2)	33 (11.2)	37 (12.6)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 1.187 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .552$$

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรกับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่เกษตรกรนำมาปลูกทดแทน

เพศ	ความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่เกษตรกรนำมาปลูกทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ชาย	179 (82.1)	15 (6.9)	24 (11.0)	218 (100.0)
หญิง	56 (73.7)	11 (14.5)	9 (11.8)	76 (100.0)
รวม	235 (79.9)	26 (8.8)	33 (11.2)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 4.209 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .122$$

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรกับความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน

เพศ	ความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ชาย	175 (80.3)	19 (8.7)	24 (11.0)	218 (100.0)
หญิง	51 (67.1)	14 (18.4)	11 (14.5)	76 (100.0)
รวม	226 (76.9)	26 (8.8)	35 (11.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 6.569 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .037$$

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรกับความพึงพอใจชนิดของพืชทดแทนที่เกษตรกรปลูก

เพศ	ความพึงพอใจชนิดของพืชทดแทนที่เกษตรกรปลูก			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ชาย	157 (72.0)	26 (11.9)	35 (16.1)	218 (100.0)
หญิง	58 (76.3)	9 (11.8)	9 (11.8)	76 (100.0)
รวม	215 (73.1)	35 (11.9)	44 (15.0)	294 (100.0)

$$\chi^2 = .811 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .667$$

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาของเกษตรกรกับความพึงพอใจนโยบายการลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

การศึกษา	ความพึงพอใจต่อนโยบายการลดพื้นที่การปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ระดับประถมศึกษา	152 (80.9)	16 (8.5)	20 (10.6)	188 (100.0)
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	64 (81.0)	9 (11.4)	6 (7.6)	79 (100.0)
ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป	19 (70.4)	5 (18.5)	3 (11.1)	27 (100.0)
รวม	235 (79.9)	30 (10.2)	29 (9.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 3.376 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .497$$

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่เกษตรกรปลูกกระเทียม

การศึกษา	ความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่เกษตรกรปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ระดับประถมศึกษา	145 (77.1)	24 (12.8)	19 (10.1)	188 (100.0)
ระดับมัธยมศึกษา	61 (77.2)	9 (11.4)	9 (11.4)	79 (100.0)
ตอนต้น				
ตั้งแต่ระดับ	21 (77.8)	3 (11.1)	3 (11.1)	27 (100.0)
มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป				
รวม	227 (77.2)	36 (12.2)	31 (10.5)	294 (100.0)

$$\chi^2 = .215 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .995$$

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชทดแทน

การศึกษา	ความพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ระดับประถมศึกษา	144 (76.6)	27 (14.4)	17 (9.0)	188 (100.0)
ระดับมัธยมศึกษา	60 (75.9)	9 (11.4)	10 (12.7)	79 (100.0)
ตอนต้น				
ตั้งแต่ระดับ	22 (81.5)	0 (0.0)	5 (18.5)	27 (100.0)
มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป				
รวม	226 (76.9)	36 (12.2)	33 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 6.386 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .172$$

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อการรับเงิน
ค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่

การศึกษา	ความพึงพอใจต่อการรับเงินค่าชดเชยจำนวน12,000 บาทต่อไร่			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ระดับประถมศึกษา	152 (80.9)	16 (8.5)	20 (10.6)	188 (100.0)
ระดับมัธยมศึกษา	61 (77.2)	12 (15.2)	6 (7.6)	79 (100.0)
ตอนต้น				
ตั้งแต่ระดับ	17 (63.0)	4 (14.8)	6 (22.2)	27 (100.0)
มัธยมศึกษาตอน				
ปลายขึ้นไป				
รวม	230 (78.2)	32 (10.9)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 7.666 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .10$$

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาของเกษตรกรกับความพึงพอใจกับขั้นตอนการ
จ่ายเงินค่าชดเชย

การศึกษา	ความพึงพอใจกับขั้นตอนการจ่ายเงินค่าชดเชย			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ระดับประถมศึกษา	141 (75.0)	18 (9.6)	29 (15.4)	188 (100.0)
ระดับมัธยมศึกษา	57 (72.2)	14 (17.7)	8 (10.1)	79 (100.0)
ตอนต้น				
ตั้งแต่ระดับ	20 (74.1)	2 (7.4)	5 (18.5)	27 (100.0)
มัธยมศึกษาตอน				
ปลายขึ้นไป				
รวม	218 (74.1)	34 (11.6)	42 (14.3)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 5.164 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .271$$

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์และ
แนวทางการปฏิบัติของ คชก*

การศึกษา	ความพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ ของคชก*			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ระดับประถมศึกษา	145 (77.1)	18 (9.6)	25 (13.3)	188 (100.0)
ระดับมัธยมศึกษา	63 (79.7)	10 (12.7)	6 (7.6)	79 (100.0)
ตอนต้น				
ตั้งแต่ระดับ	16 (59.3)	5 (18.5)	6 (22.2)	27 (100.0)
มัธยมศึกษาตอน				
ปลายขึ้นไป				
รวม	224 (76.2)	33 (11.2)	37 (12.6)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 6.681 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .154$$

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาของเกษตรกรกับความพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืช
ที่เกษตรกรนำมาปลูกทดแทน

การศึกษา	ความพึงพอใจกับพืชที่เกษตรกรนำมาปลูกทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ระดับประถมศึกษา	159 (84.6)	12 (6.4)	17 (9.0)	188 (100.0)
ระดับมัธยมศึกษา	54 (68.4)	13 (16.5)	12 (15.2)	79 (100.0)
ตอนต้น				
ตั้งแต่ระดับ	22 (81.5)	1 (3.7)	4 (14.8)	27 (100.0)
มัธยมศึกษาตอน				
ปลายขึ้นไป				
รวม	235 (79.9)	26 (8.8)	33 (11.2)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 11.324 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .023$$

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับของเกษตรกรกับความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน

การศึกษา	ความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ระดับประถมศึกษา	145 (77.1)	20 (10.6)	23 (12.2)	188 (100.0)
ระดับมัธยมศึกษา	62 (78.5)	8 (10.1)	9 (11.4)	79 (100.0)
ตอนต้น				
ตั้งแต่ระดับ	19 (70.4)	5 (18.5)	3 (11.1)	27 (100.0)
มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป				
รวม	226 (76.9)	33 (11.2)	35 (11.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 1.648 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .800$$

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับของเกษตรกรกับความพึงพอใจชนิดของพืชทดแทนที่เกษตรกรปลูก

การศึกษา	ความพึงพอใจชนิดของพืชทดแทนที่เกษตรกรปลูก			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ระดับประถมศึกษา	147 (78.2)	16 (8.5)	25 (13.3)	188 (100.0)
ระดับมัธยมศึกษา	51 (64.6)	16 (20.3)	12 (15.2)	79 (100.0)
ตอนต้น				
ตั้งแต่ระดับ	17 (63.0)	3 (11.1)	7 (25.9)	27 (100.0)
มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป				
รวม	215 (73.1)	35 (11.9)	44 (15.0)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 10.812 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = .029$$

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีของเกษตรกรกับความพึงพอใจขนาดพื้นที่ปลูก
กระเทียม

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจขนาดพื้นที่ปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	18 (81.8)	2 (9.1)	2 (9.1)	22 (100.0)
ระหว่าง50,001- 100,000บาท	71 (85.5)	6 (7.2)	6 (7.2)	83 (100.0)
ระหว่าง100,001- 150,000บาท	132 (77.6)	19 (11.2)	19 (11.2)	170 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	14 (73.7)	3 (15.8)	2 (10.5)	19 (100.0)
รวม	235 (79.9)	30 (10.2)	29 (9.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 2.928 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .818$$

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีของเกษตรกรกับความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่
ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	18 (81.8)	1 (4.5)	3 (13.6)	22 (100.0)
ระหว่าง50,001- 100,000บาท	69 (83.1)	8 (9.6)	6 (7.2)	83 (100.0)
ระหว่าง100,001- 150,000บาท	126 (74.1)	24 (14.1)	20 (11.8)	170 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	14 (73.7)	3 (15.8)	2 (10.5)	19 (100.0)
รวม	227 (77.2)	36 (12.2)	31 (10.5)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 4.191 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .651$$

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีของเกษตรกรกับความพึงพอใจนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	17 (77.3)	4 (4.5)	1 (4.5)	22 (100.0)
ระหว่าง50,001-100,000บาท	63 (75.9)	10 (12.0)	10 (12.0)	83 (100.0)
ระหว่าง100,001-150,000บาท	130 (76.5)	21 (12.4)	19 (11.2)	170 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	16 (84.2)	1 (5.3)	2 (10.5)	19 (100.0)
รวม	226 (76.9)	36 (12.2)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 2.472 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .872$$

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีของเกษตรกรกับความพึงพอใจต่อขั้นตอนการจ่ายเงิน

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจขั้นตอนการจ่ายเงิน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	11 (50.0)	3 (13.6)	8 (36.4)	22 (100.0)
ระหว่าง50,001-100,000บาท	70 (84.3)	5 (6.0)	8 (9.6)	83 (100.0)
ระหว่าง100,001-150,000บาท	134 (78.8)	23 (13.5)	13 (7.6)	170 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	15 (78.9)	1 (5.3)	3 (15.8)	19 (100.0)
รวม	230 (78.2)	32 (10.9)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 21.542 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .001$$

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีของเกษตรกรกับความพึงพอใจหลักเกณฑ์และ
แนวทางปฏิบัติของ คชก*

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก*			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	18 (81.8)	0 (0.0)	4 (18.2)	22 (100.0)
ระหว่าง50,001- 100,000บาท	60 (72.3)	11 (13.3)	12 (14.5)	83 (100.0)
ระหว่าง100,001- 150,000บาท	124 (72.9)	21 (12.4)	25 (14.7)	170 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	16 (84.2)	2 (10.5)	1 (5.3)	19 (100.0)
รวม	218 (74.1)	34 (11.6)	42 (14.3)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 4.703 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .582$$

ตารางที่ 33 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีของเกษตรกรกับความพึงพอใจการรับเงิน
ค่าชดเชยจำนวน12,000บาทต่อไร่

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจการรับเงินค่าชดเชยจำนวน12,000บาทต่อไร่			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	11 (50.0)	5 (22.7)	6 (27.3)	22 (100.0)
ระหว่าง50,001- 100,000บาท	67 (80.7)	5 (6.0)	11 (13.3)	83 (100.0)
ระหว่าง100,001- 150,000บาท	132 (77.6)	21 (12.4)	17 (10.0)	170 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	14 (73.7)	2 (10.5)	3 (15.8)	19 (100.0)
รวม	224 (76.2)	33 (11.2)	37 (12.6)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 11.920 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .064$$

ตารางที่ 34 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีของเกษตรกรกับความพึงพอใจชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	20 (90.0)	1 (4.5)	1 (4.5)	22 (100.0)
ระหว่าง50,001-100,000บาท	71 (85.5)	2 (2.4)	10 (12.0)	83 (100.0)
ระหว่าง100,001-150,000บาท	131 (77.1)	18 (10.6)	21 (12.4)	170 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	13 (68.4)	5 (26.3)	1 (5.3)	19 (100.0)
รวม	235 (79.9)	26 (8.8)	33 (11.2)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 14.357 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .026$$

ตารางที่ 35 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีของเกษตรกรกับความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	20 (90.9)	2 (9.1)	0 (0.0)	22 (100.0)
ระหว่าง50,001-100,000บาท	66 (79.5)	5 (6.0)	12 (14.5)	83 (100.0)
ระหว่าง100,001-150,000บาท	128 (75.3)	22 (12.9)	20 (11.8)	170 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	12 (63.2)	4 (21.1)	3 (15.8)	19 (100.0)
รวม	226 (76.9)	33 (11.2)	35 (11.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 8.647 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .194$$

ตารางที่ 36 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีของเกษตรกรกับความพึงพอใจวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	16 (72.7)	3 (13.6)	3 (13.6)	22 (100.0)
ระหว่าง50,001-100,000บาท	58 (69.9)	11 (13.3)	14 (16.9)	83 (100.0)
ระหว่าง100,001-150,000บาท	127 (74.7)	17 (10.0)	26 (15.3)	170 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	14 (73.7)	4 (21.1)	1 (5.3)	19 (100.0)
รวม	215 (73.1)	35 (11.9)	44 (15.0)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 3.649 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .724$$

ตารางที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่การปลูกของเกษตรกรกับความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	45 (69.2)	11 (16.9)	9 (13.8)	65 (100.0)
ระหว่าง50,001-100,000บาท	136 (79.1)	17 (9.9)	19 (11.0)	172 (100.0)
ระหว่าง100,001-150,000บาท	30 (93.8)	1 (3.1)	1 (3.1)	32 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	24 (96.0)	1 (4.0)	0 (0.0)	25 (100.0)
รวม	235 (79.9)	30 (10.2)	29 (9.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 13.155 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .041$$

ตารางที่ 38 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่การปลูกของเกษตรกรกับความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	48 (73.8)	8 (12.3)	9 (13.8)	65 (100.0)
ระหว่าง50,001- 100,000บาท	132 (76.7)	25 (14.5)	15 (8.7)	172 (100.0)
ระหว่าง100,001- 150,000บาท	26 (81.3)	2 (6.3)	4 (12.5)	32 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	21 (84.0)	1 (4.0)	3 (12.0)	25 (100.0)
รวม	227 (77.2)	36 (12.2)	31 (10.5)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 4.762 \text{ df} = 6 \text{ P-value} = .575$$

ตารางที่ 39 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่การปลูกของเกษตรกรกับความพึงพอใจนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	54 (83.1)	6 (9.2)	5 (7.7)	65 (100.0)
ระหว่าง50,001- 100,000บาท	129 (75.0)	24 (14.0)	19 (11.0)	172 (100.0)
ระหว่าง100,001- 150,000บาท	24 (75.0)	3 (9.4)	5 (15.6)	32 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	19 (76.0)	3 (12.0)	3 (12.0)	25 (100.0)
รวม	226 (76.9)	36 (12.2)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 2.832 \text{ df} = 6 \text{ P-value} = .830$$

ตารางที่ 40 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่การปลูกของเกษตรกรกับความพึงพอใจขั้นตอนการจ่ายเงิน

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจขั้นตอนการจ่ายเงิน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	46 (70.8)	6 (9.2)	13 (20.0)	65 (100.0)
ระหว่าง50,001-100,000บาท	138 (80.2)	21 (12.2)	13 (7.6)	172 (100.0)
ระหว่าง100,001-150,000บาท	27 (84.4)	2 (6.3)	3 (9.4)	32 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	19 (76.0)	3 (12.0)	3 (12.0)	25 (100.0)
รวม	230 (78.2)	32 (10.9)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 8.628 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .196$$

ตารางที่ 41 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่การปลูกของเกษตรกรกับความพึงพอใจหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของ คชก*

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก*			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	52 (80.0)	6 (9.2)	7 (10.8)	65 (100.0)
ระหว่าง50,001-100,000บาท	130 (75.6)	21 (12.2)	21 (12.2)	172 (100.0)
ระหว่าง100,001-150,000บาท	21 (65.6)	6 (18.8)	5 (15.6)	32 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	15 (60.0)	1 (4.0)	9 (36.0)	25 (100.0)
รวม	218 (74.1)	34 (11.6)	42 (14.3)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 13.743 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .033$$

ตารางที่ 42 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่การปลูกของเกษตรกรกับความพึงพอใจการรับเงิน
ค่าชดเชยจำนวน12,000บาทต่อไร่

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจการรับเงินค่าชดเชยจำนวน12,000บาทต่อไร่			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	49 (75.4)	6 (9.2)	10 (15.4)	65 (100.0)
ระหว่าง50,001- 100,000บาท	129 (75.0)	25 (14.5)	18 (10.5)	172 (100.0)
ระหว่าง100,001- 150,000บาท	25 (78.1)	1 (3.1)	6 (18.8)	32 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	21 (84.0)	1 (4.0)	3 (12.0)	25 (100.0)
รวม	224 (76.2)	33 (11.2)	37 (12.6)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 7.188 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .304$$

ตารางที่ 43 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่การปลูกของเกษตรกรกับความพึงพอใจชนิดของพืช
ทดแทนที่ปลูก

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า50,001 บาท	52 (80.0)	7 (10.8)	6 (9.2)	65 (100.0)
ระหว่าง50,001- 100,000บาท	144 (83.7)	13 (7.6)	15 (8.7)	172 (100.0)
ระหว่าง100,001- 150,000บาท	21 (65.6)	4 (12.5)	7 (21.9)	32 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	18 (72.0)	2 (8.0)	5 (20.0)	25 (100.0)
รวม	235 (79.9)	26 (8.8)	33 (11.2)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 8.563 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .200$$

ตารางที่ 44 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่การปลูกของเกษตรกรกับความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 50,001 บาท	57 (87.7)	4 (6.2)	4 (6.2)	65 (100.0)
ระหว่าง 50,001-100,000 บาท	122 (70.9)	22 (12.8)	28 (16.3)	172 (100.0)
ระหว่าง 100,001-150,000 บาท	24 (75.0)	5 (15.6)	3 (9.4)	32 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	23 (92.0)	2 (8.0)	0 (0.0)	25 (100.0)
รวม	226 (76.9)	33 (11.2)	35 (11.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 12.906 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .045$$

ตารางที่ 45 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่การปลูกของเกษตรกรกับความพึงพอใจวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน

รายได้ต่อปี	ความพึงพอใจวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 50,001 บาท	52 (80.0)	7 (10.8)	6 (9.2)	65 (100.0)
ระหว่าง 50,001-100,000 บาท	123 (71.5)	26 (15.1)	23 (13.4)	172 (100.0)
ระหว่าง 100,001-150,000 บาท	22 (68.8)	2 (6.3)	8 (25.0)	32 (100.0)
150,001 บาทขึ้นไป	18 (72.0)	0 (0.0)	7 (28.0)	25 (100.0)
รวม	215 (73.1)	35 (11.9)	44 (15.0)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 12.677 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .048$$

ตารางที่ 46 ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรกับความพึงพอใจ
ขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม

ชนิดของพืช	ความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ถั่วเหลือง	76 (76.8)	9 (9.1)	14 (14.1)	99 (100.0)
ถั่วลิสง	58 (75.3)	9 (11.7)	10 (13.0)	77 (100.0)
ข้าวโพด	33 (89.2)	2 (5.4)	2 (5.4)	37 (100.0)
ยาสูบ	32 (97.0)	1 (3.0)	0 (0.0)	33 (100.0)
ฟักทอง	19 (86.4)	3 (13.6)	0 (0.0)	22 (100.0)
แตงโม	8 (61.5)	4 (30.8)	1 (7.7)	13 (100.0)
กะหล่ำปลี	9 (69.2)	2 (15.4)	2 (15.4)	13 (100.0)
รวม	235 (79.9)	30 (10.2)	29 (9.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 20.776 \quad df = 12 \quad P\text{-value} = .054$$

ตารางที่ 47 ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรกับความพึงพอใจ
ขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน

ชนิดของพืช	ความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ถั่วเหลือง	75 (75.8)	16 (16.2)	8 (8.1)	99 (100.0)
ถั่วลิสง	53 (68.8)	10 (13.0)	14 (18.2)	77 (100.0)
ข้าวโพด	31 (83.8)	1 (2.7)	5 (13.5)	37 (100.0)
ยาสูบ	31 (93.9)	2 (6.1)	0 (0.0)	33 (100.0)
ฟักทอง	19 (86.4)	1 (4.5)	2 (9.1)	22 (100.0)
แตงโม	9 (69.2)	3 (23.1)	1 (7.7)	13 (100.0)
กะหล่ำปลี	9 (69.2)	3 (23.1)	1 (7.7)	13 (100.0)
รวม	227 (77.2)	36 (12.2)	31 (10.5)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 20.060 \quad df = 12 \quad P\text{-value} = .066$$

ตารางที่ 48 ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรกับความพึงพอใจ
นโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

ชนิดของพืช	ความพึงพอใจนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ถั่วเหลือง	81 (81.8)	9 (9.1)	9 (9.1)	99 (100.0)
ถั่วลิสง	63 (81.8)	8 (10.4)	6 (7.8)	77 (100.0)
ข้าวโพด	32 (86.5)	4 (10.8)	1 (2.7)	37 (100.0)
ยาสูบ	22 (66.7)	8 (24.2)	3 (9.1)	33 (100.0)
ฟักทอง	11 (50.0)	5 (22.7)	6 (27.3)	22 (100.0)
แตงโม	10 (76.9)	1 (7.7)	2 (15.4)	13 (100.0)
กะหล่ำปลี	7 (53.8)	1 (7.7)	5 (38.5)	13 (100.0)
รวม	226 (76.9)	36 (12.2)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 29.888 \quad df = 12 \quad P\text{-value} = .003$$

ตารางที่ 49 ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรกับความพึงพอใจ
ขั้นตอนการจ่ายเงิน

ชนิดของพืช	ความพึงพอใจขั้นตอนการจ่ายเงิน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ถั่วเหลือง	75 (75.8)	8 (8.1)	16 (16.2)	99 (100.0)
ถั่วลิสง	63 (81.8)	7 (9.1)	7 (9.1)	77 (100.0)
ข้าวโพด	32 (86.5)	5 (13.5)	0 (0.0)	37 (100.0)
ยาสูบ	28 (84.8)	3 (9.1)	2 (6.1)	33 (100.0)
ฟักทอง	12 (54.5)	7 (31.8)	3 (13.6)	22 (100.0)
แตงโม	8 (61.5)	2 (15.4)	3 (23.1)	13 (100.0)
กะหล่ำปลี	12 (92.3)	0 (0.0)	1 (7.7)	13 (100.0)
รวม	230 (78.2)	32 (10.9)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 24.414 \quad df = 12 \quad P\text{-value} = .018$$

ตารางที่ 50 ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรกับความพึงพอใจ
หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก*

ชนิดของพืช	ความพึงพอใจหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก*			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ถั่วเหลือง	75 (75.8)	10 (10.1)	14 (14.1)	99 (100.0)
ถั่วลิสง	65 (84.4)	5 (6.5)	7 (9.1)	77 (100.0)
ข้าวโพด	28 (75.7)	4 (10.8)	5 (13.5)	37 (100.0)
ยาสูบ	20 (60.6)	7 (21.2)	6 (18.2)	33 (100.0)
ฟักทอง	15 (68.2)	4 (18.2)	3 (13.6)	22 (100.0)
แตงโม	9 (69.2)	3 (23.1)	1 (7.7)	13 (100.0)
กะหล่ำปลี	6 (46.2)	1 (7.7)	6 (46.2)	13 (100.0)
รวม	218 (74.1)	34 (11.6)	42 (14.3)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 22.006 \quad df = 12 \quad P\text{-value} = .037$$

ตารางที่ 51 ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรกับความพึงพอใจ
การรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่

ชนิดของพืช	ความพึงพอใจการรับเงินค่าชดเชยจำนวน 12,000 บาทต่อไร่			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ถั่วเหลือง	83 (83.8)	8 (8.1)	8 (8.1)	99 (100.0)
ถั่วลิสง	56 (72.7)	11 (14.3)	10 (13.0)	77 (100.0)
ข้าวโพด	23 (62.2)	4 (10.8)	10 (27.0)	37 (100.0)
ยาสูบ	27 (81.8)	2 (6.1)	4 (12.1)	33 (100.0)
ฟักทอง	19 (86.4)	3 (13.6)	0 (0.0)	22 (100.0)
แตงโม	6 (46.2)	4 (30.8)	3 (23.1)	13 (100.0)
กะหล่ำปลี	10 (76.9)	1 (7.7)	2 (15.4)	13 (100.0)
รวม	224 (76.2)	33 (11.2)	37 (12.6)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 22.530 \quad df = 12 \quad P\text{-value} = .032$$

ตารางที่ 52 ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรกับความพึงพอใจ
ชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก

ชนิดของพืช	ความพึงพอใจชนิดของพืชทดแทนที่ปลูก			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ถั่วเหลือง	84 (84.8)	8 (8.1)	7 (7.1)	99 (100.0)
ถั่วลิสง	62 (80.5)	7 (9.1)	8 (10.4)	77 (100.0)
ข้าวโพด	29 (78.4)	2 (5.4)	6 (16.2)	37 (100.0)
ยาสูบ	27 (81.8)	4 (12.1)	2 (6.1)	33 (100.0)
ฟักทอง	18 (81.8)	1 (4.5)	3 (13.6)	22 (100.0)
แตงโม	9 (69.2)	2 (15.4)	2 (15.4)	13 (100.0)
กะหล่ำปลี	6 (46.2)	2 (15.4)	5 (38.5)	13 (100.0)
รวม	235 (79.9)	26 (8.8)	33 (11.2)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 17.145 \quad df = 12 \quad P\text{-value} = .144$$

ตารางที่ 53 ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรกับความพึงพอใจ
รายได้จากการปลูกพืชทดแทน

ชนิดของพืช	ความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ถั่วเหลือง	81 (81.8)	6 (6.1)	12 (12.1)	99 (100.0)
ถั่วลิสง	62 (80.5)	6 (7.8)	9 (11.7)	77 (100.0)
ข้าวโพด	28 (75.7)	6 (16.2)	3 (8.1)	37 (100.0)
ยาสูบ	19 (57.6)	6 (18.2)	8 (24.2)	33 (100.0)
ฟักทอง	17 (77.3)	4 (18.2)	1 (4.5)	22 (100.0)
แตงโม	10 (76.9)	2 (15.4)	1 (7.7)	13 (100.0)
กะหล่ำปลี	9 (69.2)	3 (23.1)	1 (7.7)	13 (100.0)
รวม	226 (76.9)	33 (11.2)	35 (11.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 16.396 \quad df = 12 \quad P\text{-value} = .174$$

ตารางที่ 54 ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรกับความพึงพอใจ
วิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน

ชนิดของพืช	ความพึงพอใจวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ถั่วเหลือง	75 (75.8)	9 (9.1)	15 (15.2)	99 (100.0)
ถั่วลิสง	56 (72.7)	10 (13.0)	11 (14.3)	77 (100.0)
ข้าวโพด	26 (70.3)	2 (5.4)	9 (24.3)	37 (100.0)
ยาสูบ	28 (84.8)	3 (9.1)	2 (6.1)	33 (100.0)
ฟักทอง	16 (72.7)	5 (22.7)	1 (4.5)	22 (100.0)
แตงโม	11 (84.6)	2 (15.4)	0 (0.0)	13 (100.0)
กะหล่ำปลี	3 (23.1)	4 (30.8)	6 (46.2)	13 (100.0)
รวม	215 (73.1)	35 (11.9)	44 (15.0)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 29.825 \quad df = 12 \quad P\text{-value} = .003$$

ตารางที่ 55 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรกับ
ความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม

รายได้ต่อไร่ต่อปี	ความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 6,000 บาท	163 (84.0)	21 (10.8)	10 (5.2)	194 (100.0)
ระหว่าง 6,000-10,000 บาท	63 (72.4)	8 (9.2)	16 (18.4)	87 (100.0)
ระหว่าง 10,001-14,000 บาท	7 (77.8)	1 (11.1)	1 (11.1)	9 (100.0)
14,001 บาทขึ้นไป	2 (50.0)	0 (0.0)	2 (50.0)	4 (100.0)
รวม	235 (79.9)	30 (10.2)	29 (9.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 19.371 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .004$$

ตารางที่ 56 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรกับ
ความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน

รายได้ต่อไร่ต่อปี	ความพึงพอใจขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 6,000 บาท	150 (77.3)	22 (11.3)	22 (11.3)	194 (100.0)
ระหว่าง 6,000-10,000 บาท	67 (77.0)	13 (14.9)	7 (8.0)	87 (100.0)
ระหว่าง 10,001-14,000 บาท	6 (66.7)	1 (11.1)	2 (22.2)	9 (100.0)
14,001 บาทขึ้นไป	4 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)
รวม	227 (77.2)	36 (12.2)	31 (10.5)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 3.763 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .709$$

ตารางที่ 57 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรกับ
ความพึงพอใจนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม

รายได้ต่อไร่ต่อปี	ความพึงพอใจนโยบายลดพื้นที่การปลูกกระเทียม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 6,000 บาท	149 (76.8)	25 (12.9)	20 (10.3)	194 (100.0)
ระหว่าง 6,000-10,000 บาท	67 (77.0)	9 (10.3)	11 (12.6)	87 (100.0)
ระหว่าง 10,001-14,000 บาท	7 (77.8)	1 (11.1)	1 (11.1)	9 (100.0)
14,001 บาทขึ้นไป	3 (75.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	4 (100.0)
รวม	226 (76.9)	36 (12.2)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 1.608 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .952$$

ตารางที่ 58 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรกับ
ความพึงพอใจขั้นตอนการจ่ายเงิน

รายได้ต่อไร่ต่อปี	ความพึงพอใจขั้นตอนการจ่ายเงิน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 6,000 บาท	153 (78.9)	21 (10.8)	20 (10.3)	194 (100.0)
ระหว่าง 6,000-10,000 บาท	65 (74.7)	10 (11.5)	12 (13.8)	87 (100.0)
ระหว่าง 10,001-14,000 บาท	8 (88.9)	1 (11.1)	0 (0.0)	9 (100.0)
14,001 บาทขึ้นไป	4 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)
รวม	230 (78.2)	33 (10.9)	32 (10.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 3.137 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .791$$

ตารางที่ 59 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรกับ
ความพึงพอใจหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก*

รายได้ต่อไร่ต่อปี	ความพึงพอใจหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของคชก*			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า6,000 บาท	145 (74.7)	23 (11.9)	26 (13.4)	194 (100.0)
ระหว่าง6,000-10,000 บาท	64 (73.6)	10 (11.5)	13 (14.9)	87 (100.0)
ระหว่าง10,001-14,000 บาท	6 (66.7)	1 (11.1)	2 (22.2)	9 (100.0)
14,001 บาทขึ้นไป	3 (75.0)	0 (0.0)	1 (25.0)	4 (100.0)
รวม	218 (74.1)	34 (11.6)	42 (14.3)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 1.411 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .965$$

ตารางที่ 60 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรกับ
ความพึงพอใจการรับเงินค่าชดเชยจำนวน12,000บาทต่อไร่

รายได้ต่อไร่ต่อปี	ความพึงพอใจการรับเงินค่าชดเชยจำนวน12,000บาทต่อไร่			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า6,000 บาท	142 (73.2)	23 (11.9)	29 (14.9)	194 (100.0)
ระหว่าง6,000-10,000 บาท	72 (82.8)	9 (10.3)	6 (6.9)	87 (100.0)
ระหว่าง10,001-14,000 บาท	6 (66.7)	1 (11.1)	2 (22.2)	9 (100.0)
14,001 บาทขึ้นไป	4 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (100.0)
รวม	224 (76.2)	33 (11.2)	37 (12.6)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 5.969 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .427$$

ตารางที่ 61 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรกับ
ความพึงพอใจชนิดของพืชที่ปลูกทดแทน

รายได้ต่อไร่ต่อปี	ความพึงพอใจชนิดของพืชที่ปลูกทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 6,000 บาท	160 (82.5)	13 (6.7)	21 (10.8)	194 (100.0)
ระหว่าง 6,000-10,000 บาท	64 (73.6)	12 (13.8)	11 (12.6)	87 (100.0)
ระหว่าง 10,001-14,000 บาท	8 (88.9)	0 (0.0)	1 (11.1)	9 (100.0)
14,001 บาทขึ้นไป	3 (75.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	4 (100.0)
รวม	235 (79.9)	26 (8.8)	33 (11.2)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 6.727 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .347$$

ตารางที่ 62 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรกับ
ความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน

รายได้ต่อไร่ต่อปี	ความพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืชทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 6,000 บาท	149 (76.8)	20 (10.3)	25 (12.9)	194 (100.0)
ระหว่าง 6,000-10,000 บาท	68 (78.2)	11 (12.6)	8 (9.2)	87 (100.0)
ระหว่าง 10,001-14,000 บาท	7 (77.8)	1 (11.1)	1 (11.1)	9 (100.0)
14,001 บาทขึ้นไป	2 (50.0)	1 (25.0)	1 (25.0)	4 (100.0)
รวม	226 (76.9)	33 (11.2)	35 (11.9)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 2.647 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .852$$

ตารางที่ 63 ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่ต่อปีของเกษตรกรกับ
ความพึงพอใจวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน

รายได้ต่อไร่ต่อปี	ความพึงพอใจวิธีการปลูกพืชที่นำมาปลูกทดแทน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่า 6,000 บาท	145 (74.7)	14 (7.2)	35 (18.0)	194 (100.0)
ระหว่าง 6,000-10,000 บาท	59 (67.8)	19 (21.8)	9 (10.3)	87 (100.0)
ระหว่าง 10,001-14,000 บาท	8 (88.9)	1 (11.1)	0 (0.0)	9 (100.0)
14,001 บาทขึ้นไป	3 (75.0)	1 (25.0)	0 (0.0)	4 (100.0)
รวม	215 (73.1)	35 (11.9)	44 (15.0)	294 (100.0)

$$\chi^2 = 16.500 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = .011$$

การวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบี่ยนขอ
ลดพื้นที่ปลูกกระเทียมหลังจากได้รับค่าชดเชยกรณีลดพื้นที่การปลูกกระเทียม อำเภอแม่สะเรียง
จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ซึ่งเป็นปัญหาพิเศษประกอบการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบี่ยนขอ
ลดพื้นที่ปลูกกระเทียม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ต้องการเลือกเพียงคำตอบเดียว

1. อายุ

☐ อายุต่ำกว่า 25 ปี	☐ อายุระหว่าง 25 – 35 ปี
☐ อายุระหว่าง 36 – 45 ปี	☐ อายุระหว่าง 46 – 55 ปี
☐ อายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป	
2. เพศ

☐ เพศชาย	
☐ เพศหญิง	
3. ระดับการศึกษา

☐ ไม่ได้เรียน	☐ ระดับประถมศึกษา
☐ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	☐ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ ระดับปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้ต่อปี

รายได้จากการปลูกกระเทียม

☐ ต่ำกว่า 50,001 บาท	☐ ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท
☐ ระหว่าง 100,001 - 150,000 บาท	☐ 150,001 บาทขึ้นไป

รายได้จากการปลูกพืชทดแทน

☐ ต่ำกว่า 50,001 บาท	☐ ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท
☐ ระหว่าง 100,001 - 150,000 บาท	☐ 150,001 บาทขึ้นไป

5. พื้นที่การปลูก

พื้นที่ปลูกกระเทียม

() ต่ำกว่า 6 ไร่

() ระหว่าง 6 – 10 ไร่

() ระหว่าง 11 – 15 ไร่

() 16 ไร่ ขึ้นไป

พืชที่ปลูกพืชทดแทน

() ต่ำกว่า 6 ไร่

() ระหว่าง 6 – 10 ไร่

() ระหว่าง 11 – 15 ไร่

() 16 ไร่ ขึ้นไป

6. ชนิดของการปลูกพืชทดแทน

() ถั่วเหลือง

() ถั่วลิสง

() ข้าวโพด

() ยาสูบ

() ฟักทอง

() แตงโม

() กระหล่ำปลี

7. ผลตอบแทนการปลูกพืชทดแทนต่อไร่/ปี

() ต่ำกว่า 6,000 บาท

() 6,000 – 10,000 บาท

() 10,001 – 14,000 บาท

() 14,001 ไร่ ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 คำถามแสดงถึงความพึงพอใจ ของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและลงทะเบียนขอลดพื้นที่
ปลูกกระเทียม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่กำหนดไว้ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม และลงทะเบียนขอลดพื้นที่ปลูกกระเทียม	ความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านพื้นที่ 1. ท่านพึงพอใจต่อนโยบายการลดพื้นที่ การปลูกกระเทียมในระดับใด 2. ท่านพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ส่งเสริม ท่านปลูกกระเทียมในระดับใด 3. ท่านพึงพอใจต่อขนาดพื้นที่ที่ท่าน ปลูกพืชทดแทนในระดับใด					
ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการรับ ค่าชดเชย 1. ท่านพึงพอใจต่อการรับเงินค่าชดเชย จำนวน 12,000 บาทต่อไร่ในระดับใด 2. ท่านพึงพอใจกับขั้นตอนการจ่ายเงิน ค่าชดเชยในระดับใด 3. ท่านพึงพอใจต่อหลักเกณฑ์และ แนวทางการปฏิบัติของ คชก.* ใน ระดับใด					
ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการปลูกพืช ทดแทน 1. ท่านพึงพอใจกับวิธีการปลูกพืชที่ท่าน นำมาปลูกทดแทนในระดับใด 2. ท่านพึงพอใจรายได้จากการปลูกพืช ทดแทนในระดับใด 3. ท่านพึงพอใจกับชนิดของพืชทดแทน ที่ท่านปลูกในระดับใด					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ศิริลักษณ์ ขัตตะนัน

ภาคผนวก ก

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวศิริลักษณ์ ชัดตะนัน
วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 28 พฤษภาคม 2525
ภูมิลำเนา จังหวัด เชียงใหม่
วุฒิการศึกษา พ.ศ. 2540 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัด เชียงใหม่
 พ.ศ. 2543 บธ.บ (การตลาด) คณะบริหารธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ประวัติการทำงาน พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน
 ประกอบธุรกิจค้าส่งกระเทียม

